

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.  
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.  
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.







# ILLUSTRERAD TIDNING

# HÖGEN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

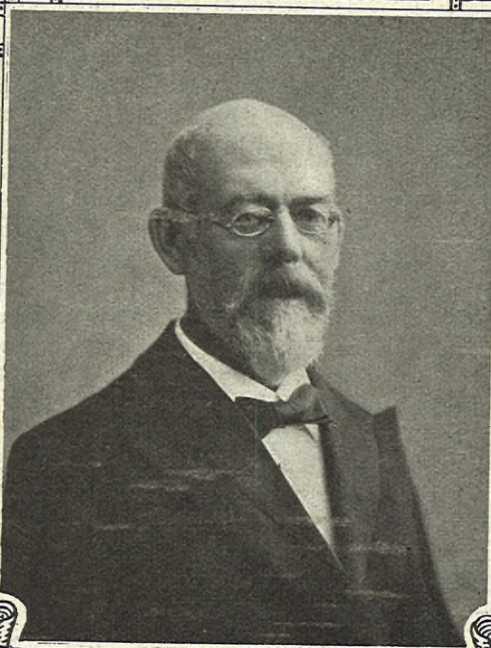
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN DEN 7 JUNI 1914.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:  
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HOGMAN.  
RED.-SEKRETERARE: ELIN WAGNER.

## TVÅ UPPSALLENSISKA JUBILAREER.



CLAES ANNERSTEDT.

Ellen Claeson foto.

**H**VÅ INOM VÅR LÄRDA OCH litterära värld bemärkte män, den ene en bland vårt lands högst förtjänade forskare, hinna den 7 juni detta år fram till de betydelsefulla milstolpar på lefnadsvägen, som betecknas af uppnådda 75 och 65 år. Att en erinran om bemärkelsedagen göres samfärdt för dem bägge, kan motiveras icke blott med att den är för dem gemensam, utan ock därmed att de länge tjänat samma vetenskapliga institution, vårt äldsta och största universitetsbibliotek. Båda ha jämväl det gemensamt, att de efter afgången från sina poster oafslåligt fortsatt de lärda mödor, som stått i intimt samband med och befrämjats af deras tjänsteutöfning.

Den ideella arbetsglädjens uppehållande och förnyrande förmåga är på ett särdeles vackert och föredömligt sätt illustrerad i f. överbibliotekarien Claes Annerstedts forskarpersonlighet. Få torde det vara beskärdt att som han bevara den sinnets friskhet och den forskningsifverns

obrutna kraft, som ännu efter en nära 50-årig vetenskaplig bana lämna ett tillräckligt öfverskott af ungdomlig entusiasm för fullföljandet af stora och kräfvande uppgifter.

När Claes Annerstedt — son af den i våra skolannaler berömda Uppsala-rektorn Rudolf Annerstedt — 1868 graduerats i sin födelsestad och blifvit docent i historia där, hade han dokumenterat sig för både doktoratet och docenturen med en vetenskapligt välgående afhandling om Sveriges transballiska politik under de äldre Vasarne. Sina stora gåfvor som historisk forskare betygade han äfven sedan ej mindre som författare till förtjänstfulla specialundersökningar än som en kritiskt förfaren utgifvare af viktiga urkundswerk, särskildt

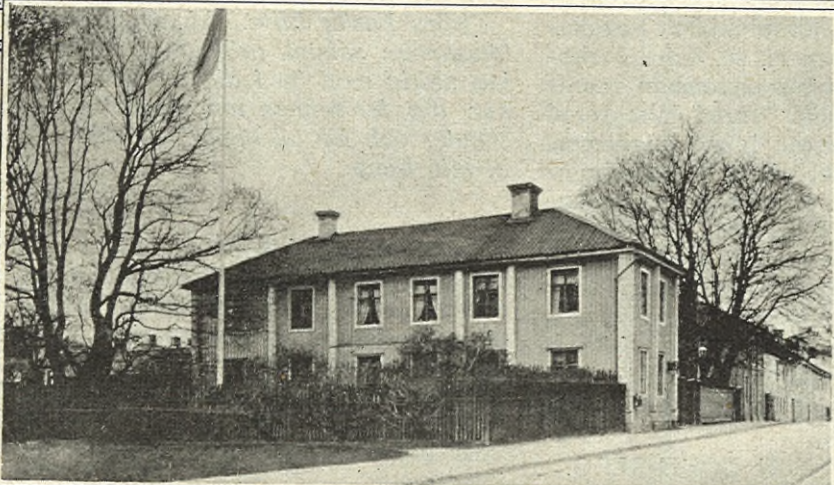


EUGÈNE LEWENHAUPT.

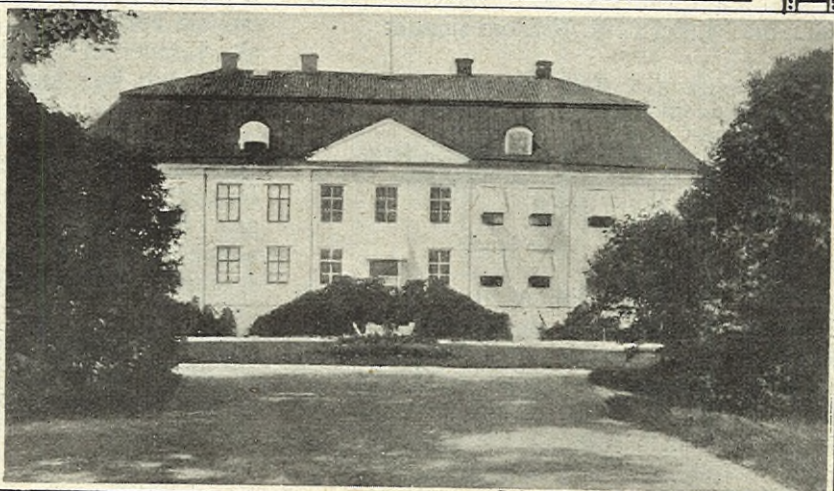
E. L:son Finn foto.

från Nordens medeltid, af hvilken han är en kännare som få.

Sin akademiska verksamhet fördelade Annerstedt i många år på professorsförordnanden och tjänstgöring vid universitetsbiblioteket, där han redan 1869 inträdde som extra ordinarie. Han hade jämväl förtroendet att handleda vår n. v. konungs och hans bröders akademiska studier. I många år var han ordf. i Historiska föreningen. Till sist skulle dock biblioteksgöromålen helt lägga beslag på hans tid och krafter; han blef 1882 vice universitetsbibliotekarie och året därpå bibliotekets ordinarie chef, hvilken post han beklädde, tills pensionsåldern inträdde 1904. På den reformatoriska betydelse, han haft för bibliotekets utveckling och nydaning, är icke



GEIJERSGÅRDEN.



SABYLUND.



plats att ingå inom ramen för dessa erinringar.

Men ofullständig blefve bilden af Claes Annerstedts gärning, om man icke dröjde något vid hans lifs storverk, hans monumentala arbete "Uppsala universitets historia" — ett i sin art enastående bidrag till svensk lärdoms- och bildningshistoria. Af detta gigantiska verk, som nu förts fram till 1700-talets slut, har tredje bandets senare afdelning utkommit denna vår. Denna tom bildar en volym i kvarformat på mellan 6- à 700 sidor, och då flera af de föregående äga samma omfång, kan man göra sig en föreställning om den väldiga forskningsmöda, som ligger bakom det hela. Hemligheten i den imponerande järnflit, den lifslånga ut hållighet, som drifvit författaren, är för visso gifven i de ord han yttrar i företalet till den redan 1877 utkomna första delen: "Jag har velat bringa min alma mater en sonlig gård af tacksamhet och kärlek, ty jag har djupt känt, hvad jag är henne skyldig, emedan hon hägnat och ledt min första vandring öfver vetandets omätliga vidder. Det är denna känsla, som sporrat mig och hållit mig uppe i ögonblick, då arbetet syntis öfverstiga mina krafter."

Det källmaterial, som författaren haft att samla, sikta och bearbeta, är helt enkelt af oerhörd omfattning, och så mycket större blir ens beundran inför den väldiga prestation, han åstadkommit med sin universitetshistoria — ett både som historisk skildring och som urkundssamling utomordentligt gifvande verk. Det blir ett verkligt monumentum ærepedennius ej blott öfver lärosälet, utan öfver den vördade forskaren och fosterlandsvännen själf.

På flerahanda sätt har Claes Annerstedt mottagit välförjanta vedermålen af erkännande för sina lärda mödor. År 1901 kallades han att intaga den efter Gunnar Wennerberg lediga stolen i Svenska akademien, i hvars handlingar han, förutom minnestalet öfver företrädaren, publicerat en monografi öfver Olaus Martini och några direktörstal, alster af en klassiskt fulländad vältalighet. Flera lärda samfund, bl. a. Vetenskapsakademien, ha f. ö. kallat honom till ledamot.

Det frägnade arbetet bland urkunder och böcker har aldrig gjort biblioteksmannen och forskaren Annerstedt till en "bokmal" utan kontakt med det levande lifvet i hans egen tid. Redan i 70-talets början gjorde den unge historikern i Svensk Tidskrift ett aktuellt inlägg om Sveriges järnvägar, och längre fram i tiden togs hans stora arbetsförmåga varaktigt i anspråk för praktiskt-samhälleligt arbete. Bl. a. tillhörde han närmare ett fjärdedels sekel Uppsala läns landsting och var 1901—07 dess ordförande.

Claes Annerstedt bebor som bekant Geijersgården i Uppsala, det minnenas gamla hem, om hvilket C. R. Nyblom sjungit:

Det ligger ofvan Fyris' dal,  
där middagsskuggan faller sval  
vid höga Carolina.  
Det står där, skildt från larm och torg,  
just som det höfves forskarns borg,  
och solens strålar skina  
i arla som i särila stund  
på Geijers hus vid Odins lund.

Det behöfver väl knappast sägas, att de ädla traditionerna i denna boning aldrig kunna få en pietetsfullare och värdigare vårdare än Claes Annerstedt. Måtte det ännu i många år varda honom förunnadt att inom detta hem fullfölja sitt fosterländska, på ädla frukter rika forskningsarbete!

vården af Uppsala universitets bok- och handskriftsskatter hörde i flera decennier hans på dagen tio år yngre kollega greve Eugène Lewenhaupt. Född på det gamla, från Vasarnes historia bekanta Eka-godset i Uppland, studerade han i Uppsala, där han efter 1876 aflagd fil. kandidatexamen ingick som e. o. tjänsteman vid Carolina-biblioteket, vid hvilket han slutligen blef förste amanuens. Flera generationer af forskare i bibliotekets samlingar bevara helt visst i tacksam hägkomst det älskvärda tillmötesgående, med hvilket den urbane greflige amanuensen stod dem bi, när det gällde att orientera sig i den lärda rusikammaren.

1897 begärde Lewenhaupt, som vid jubelfesten i Uppsala fyra år förut kreerats till fil. hedersdoktor, afsked ur aktiv tjänst och erhöi då universitetsbibliotekaries namn, heder och värdighet med rätt att kvarstå som tjänsteman öfver stat. Ungefär samtidigt hade han öfvertagit Säbylunds fideikommiss i Nerike, och sedan dess har han delat sin tid mellan det stora landtgodset och Uppsala, där han fortfarande under vintrarna tjänstgör å sitt kära bibliotek, engagerad i kräfvande katalogiseringsvärf inom handskriftsafdelen. Att Säbylund — välförsett med böcker och konstverk — under hans egid vackert häfdat de kulturella traditioner, som äro förenade med så många af våra gamla herresäten, säger sig själf; godset har ock sina anor i den vägen, ty där residerade en gång den märklige och finbildade 1700-talspolitikern Claes de Friezky, och där räknades under 1800-talets andra årtionde Frans Michael Franzen, då kyrkoherde i Kumla, till de flitigaste gästerna och trognaste grannarna.

Eugène Lewenhaupt har utöfvat en flitig författare- och utgifvareverksamhet på det litteraturhistoriska gebitet; särskildt har Svenska litteratursällskapet, hvars nitiske sekreterare han länge var, fått för sina publikationer skörda frukterna af hans litterära arbete; han har där offentliggjort bl. a. bref om teatern under Gustaf III, Leopolds bref till ärkebiskop Lindblom, utdrag ur Hans Järtas litterära brevväxling m. m., hvarjämte han lämnat flera bidrag till särskildt 1700-talets litteraturhistoria. Upplands i Uppsala studerande nation har i honom icke blott en sin hedersledamot, utan ock sin historiograf, och f. ö. har han riktat många vetenskapliga tidskrifter med värdefulla uppsatser. Af de uppsaliensiska sällskapen O. D. och S. H. T. är han en högt skattad medlem, och ännu försummar han sällan att dela sällskapsglädjen i de ungas lag, där hans lika för-synta som nobla personlighet är vördad och afhållen.

Sedan greve Lewenhaupt blef godsherre å Säbylund, har han betrofts med flera kommunala uppdrag, inspektoratet öfver Karolinska läroverket i Örebro m. m., och i kyrkomötet har han som lekmannaombud representerat Strängnäs stift. Varmt intresserad af de ideella rörelserna bland ungdomen, har han aktivt tagit del i flera hembygdsmöten, och under den nu stundande högsommaren kommer han att upplåta sitt gods till samlingspunkt för en af årets ungdomskonferenser med kristligt-nationellt program.

Ett godt varsel om solsken öfver en nakande lefnadsafton ligger förvisso i detta — att ännu i gråhårsåldern stå i levande rapport med det ljusaste och bästa, som rör sig hos de unga.

E. N. SÖDERBERG.

## En åttiofemåring.

Fröken Elise Lagerlöf.



Elise Lagerlöf.

DEN HÖGA ÄLDERN af 85 år uppnådde d. 26 maj 1914 fröken Elise Lagerlöf i Stockholm, född år 1829 i Nyeds prostgård vid Molkom i Värmland och dotter till prosten Magnus Lagerlöf och hans hustru Catharina Maria Roos af Hjelm-säter.

Den raska åldringen, som torde vara den sista kvarlevande af sin generation af den bekanta värmlandsfamiljen, hvilken stod i nära släktskap med de kända värmlands-släkterna Tegnér, Geijer, Troilius, Bratt m. fl., har i sin ungdom stått midt uppe i det glada och sorgfria lifvet i det gamla Värmland.

I sin julen 1913 utkomna bok "Tegnérska släktminnen och ungdomsbilder" skrifver prof. Ewert Wrangel i ett kapitel, som handlar om Elise Lagerlöfs far, ofvannämnde prosten Magnus Lagerlöf, hvilken var kusin till skalden Esaias Tegnér: "Det poetiska anlaget i släkten, som icke heller var främmande för Magnus Lagerlöf, har gått i arf på många af hans efterkommande. Hans dotter Vilhelmina Elisabet är nyss nämnd". Äfven skrifver samme författare om Tegnér's besök i det Lagerlöfska hemmet: "Om hans sista besök (1841) kan man ännu höra en dotter till Magnus Lagerlöf, den 84-åriga fröken Elise Lagerlöf i Stockholm berätta — om hans vänlighet, hans vemod, hans träffande kvickhet. I en dikt, som hon skref till den stora Tegnér'sfesten på Råmen 1882 den 13 november, heter det också:

Litet barn jag stod vid skaldens knä,  
blickade med häpnad mot det höga  
blida anlet, seende hans öga  
strålar sända ut af snillets blyxt...  
I mitt hem du bodde på din färd.  
Vid de enkla salar, där du gästade,  
har mitt hjärta se'n med tjusning fäst  
minnet af ditt skaldenamn, Tegnér. —

Fröken Lagerlöf hade på sin tid pensionat här i Stockholm, hvori lefde flera sedermera betydande människor, som bevarat hennes ädla personlighet i tacksamt och vördadt minne. Bland dessa märkas hennes frände, doktor Selma Lagerlöf, från hvilken hon på 85-årsdagen från Mårbacka i Värmland mottog följande telegram:

"Kära Faste Elise. Muntrare hemlif, intressantare samtal, präktigare värdinna har jag aldrig mött än i din pension. Jag tackar dig för många min ungdoms gladaste stunder och för all hjälp och stöd i början af min bana.

Selma Lagerlöf."

Fröken Lagerlöf, som kan glädja sig åt de bästa kropps- och själskrafter, och som numera är bosatt på Stockholms sjukhem, tillbringade sin 85-årsdag i en nära anförvants hem här i Stockholm, hvarest många släktingar och vänner nådde den vördade åldringen dels genom personlig uppvaktning, dels genom blomstersändningar, bref och telegram.

C. L.

Till Annerstedts äldste medarbetare vid



## Två dikter.

Af G. P. QUIST.

### Jag tackar ...

JAG TACKAR DIG, GUD, ATT TROTS  
stunder af ve  
och sorg och förlamande leda  
Du lärde mig dock att solen se  
bak molnen och le bland de vreda.

Ty mig var en soldag, en flickblick klar,  
en daggvåt morgon om våren  
för mer än grubblarnas gåtor och svar  
i alla de flydda åren.

### Siesta.

NU AR DET KVALL, OCH NU ARO DÖR-  
rarna lyckta,  
nu är vårt hem vår ro, där luft vi af stillheten  
fängslas.  
Nu är drömstunden inne, och nu må vi hvila,  
tryckta  
fäkt till hvarandra och ej för kolden i lifvet  
ängslas.

Nu brinner stilla och klar  
öfver hafvet i väster en ensam stjärna...  
Älskare eller far,  
hur godt att en vek liten kvinna få värna,  
och känna mot sig den värnades ro och  
trygghet strömma  
och själf blifva ett med ron  
och drömma...

## Elisabeth v. Bahr.



LISABETH v. BAHN HORDE till det lyckliga fåtal människor, som äro harmoniskt begåfvade. Känsla och förstånd samsades hos henne och följdes åt i hennes handlingar. Och den absolut ideella och filosofiska läggning hon hade beljänades troget af ett praktiskt och organisatoriskt sinne, hvilket gjorde det lätt för henne att förverkliga sina idéer och sina sträfvanden till medmänniskors bästa, hvilket var det centrala i hennes lif, såväl inom som utom hemmet.

Det säges så ofta, att den gifte kvinnan bör lefva uteslutande för hemmet och gör hon inte det, förfelar hon sin egentliga lufsuppgift. De låta så bra, dessa fagra ord, ty hvem anser inte ett godt hem och familjelif vara det högsta goda i samhället? Många frestas därför att tro på de orden. Men de besannas ej i det lefvande lifvet, ty där se vi tvärtom, att just de kvinnor, hvilka vidga sitt hjärta och sina intressen öfver hemmets tröskel ut till samhället, de skapa de bästa och lyckligaste hemmen.

Elisabeth v. Bahr hörde till dessa kvinnor, som räckte till både utåt och inåt, därför att hon hade hjärtat på rätt ställe jämte ett klart huvud och en sund instinkt. Ingen som kom inom det gästfria v. Bahrska hemmets dörr kunde undgå att känna i hur hög grad husfrun var hela husets medelpunkt och den enande länken, som sammanhöll alla och kring hvilken man och barn slöto sig. Hennes omhuldande sträckte sig till hvar och en, som kom i hennes väg. För alla hade hon ömma, deltagande tankar, goda råd och ett ovanligt förstående. Hon kunde som ingen



Elisabeth v. Bahr, f. Boström.

ge tröst och ljusglimtar åt den bedröfvade och hon kunde glädjas med de glada.

Det var det förunderliga med henne att barn och ungdom kände samma attraktion till henne som de, hvilka stodo midt i lifvets allvarliga strider eller gingo på grafvens brädd. På alla såg hon med samma hjärtats öga, som jag vill kalla det. Hon förlät människorna deras brister och tänkte mer på deras goda sidor, lydande det österländska budet: du skall skriva oförrätterna i sanden men rista välgärningarna i hälleberget.

Fridsamt och stilla vandrade hon rätt fram och hvar hon gick sågos spåren af hennes godhet och klokhet. Så länge hennes man, revisionssekreteraren Carl v. Bahr lefde, röntes hon en ständig uppmuntran till den ofervilliga verksamhet, som sedan blef henne en hjälp att bära saknaden efter honom.

Främst bland föremålen för hennes omsorger inom Uppsala samhälle skulle jag vilja nämna Fackskolan för huslig ekonomi — en förträfflig skola, som utbildat hundratals husmödrar och skolkökslärarinnor. För denna skola arbetade hon outtröttligt med råd och dåd till stöd för alla, som tillhörde den. Likaså för Enskilda Läroverket-samskolan, som med framgång tillämpat moderna uppfostringsprinciper. För sin systers skapelse — Samariterhemmet, intresserade hon sig varmt, och stor andel hade hon i byggandet af Elisabeth-hemmet, som skänker hemtrefnad åt äldre, obemedlade damer. Många andra nyttiga företag att förtiga, som fått erfaras hennes goda handtag.

Elisabeth v. Bahr hade en klar blick för hvar de nya vägarna böra gå för att leda till ett socialt lyckligare samhälle. Därför var hon också en af de första som antecknade sig för bildandet af en rösträttsförening i Uppsala. Denna F. K. P. R. har hon sedan alljämt icke blott passivt tillhört, men vid flera tillfällen trofast och kraftigt gifvit sitt stöd. Likaså understödde hon den internationella rösträttsalliansens kongress i Stockholm 1911.

Hon insåg helt och fullt, att kvinnor behöfva rösträtt, icke endast därför att rättvisan

fordrar att de själfva få bevaka sina intressen och ägna sina krafter äfven åt det allmänna, men lika mycket därför att kvinnorna nu behöfva den för sin egen utveckling och för att bära ansvar af sitt redan befintliga deltagande i det politiska lifvet.

I detta som allt annat var hon afgjordt frisinnad och blef det mer och icke mindre med åren ända in i sina 76 år, en i sanning sällsynt företeelse vittnande om en afundsvärd själs vitalitet. Men hon förstod olik tänkande och kunde "gå emellan", som hon uttryckte sig, och stifta fred på stridsfälten.

Därför var hon älskad och vördad och beundrad af alla, som kommo i kontakt med henne, oberoende af skillnad i åsikter, samhällsställning och annat, som är ägnadt att åtskilja folk.

Redan som barn beundrades hon af systerkonstern på Östanå, som såg upp till stora syster för hennes godhets och råtrådighets skull och därför att hon var i besittning af en af de bästa bland de starka Boströmska egenskaperna, den ledande förmågan, men hon ledde utan despotism, endast med kärlekens och öfvertygelsens makt.

Sin barnskara har hon fostrat till dugande män och kvinnor och hon upplefde hvad ingen mor före henne gjort, nämligen att se en af sina döttrar som docent vid Uppsala universitet.

Världsliga framgångar fäste hon sig dock mindre vid. Hon såg i stort och värderade de inre egenskaperna framför de yttre, fri från all fåfänga som hon var.

Denna flärdfrihet var det äfven, som kom henne att förbjuda alla personalier vid jordfästningen i Uppsala domkyrka. Den tjänstförrättandes val af bibelspråk innebar emellertid det vackraste som kunde sägas om henne: "den rättfärdigas äminnelse blifver i välsignelse".

Sången, som alltid varit henne kär, klingade vid hennes bår i hemmet samt i domkyrkan, påminnande om de många stunder i hennes lif, som varit dyrbara för hennes känsliga och musikaliskt längtande själ.

Ett vackrare afsked än som gafs Elisabeth von Bahr i härliga toner och en bädd af blomster kan ingen få, som sänkes ned till evig hvila.

ANN MARGRET HOLMGREN,  
f. Tersmeden.

## Resultatet af vår junipris-täfling,

en äfventyrsberättelse för Iduns ungdomsbilaga, har utfallit så, att det utfästa priset, ett hundra (100) kronor tilldelas lärarinnan fröken Amalia Wilén, Bryggården, Norrtälje, för "Lapp-Nejlas historia", en spännande och vacker skildring af en lappgosses lif uppe i de nordsvenska fjälltrakterna, som vår Ungdomsafdelnings läsekrets snart skall bli delaktig af.

Men dessutom har redaktionen vid granskningen af det insända täflingsmaterialet fäst sig vid ytterligare fyra manuskript, nämligen "Bristulfven", "Stenen i Brörabo håla", "Den svenske soldaten" och "En ung man", angående hvilka vi göra en vördsam hemställan till respektive författare att få inköpa dem för publicering i Ungdomsafdelningens spalter.

Stockholm i juni 1914.

REDAKTIONEN AF IDUN.

**KOSTYMER**

för 5 kronor stycket är väl billigt? Sänd Eder gamla smutsiga, nerfläckade kostym i och för kemisk tvätt och prässning till Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet. Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

**KLIPPAN.**

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:  
Finare Post-, Skrif-, Kople-  
och Tryckpapper  
samt kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.



# Från Valdenserdalarna. Ett sydländskt hjältefolk med svenska sympatier.

För Idun af EBBA RAMSAY.



ET AR DE I DE KOTTISKA ALperna emellan Monte Rosa i norr och Mont Viso i söder, som de i den kristna kyrkans och Italiens historia så namnkunniga Valdenserdalarna äro belägna. Numera äro de blott tre till antalet och det område de omfatta är ungefär trettio kilometer i längd och tjugo i bredd. Den befolkning, som bebor det, är känd för gudsfuktan, sedlig renhet, tapperhet och trohet och har blott sällan öfverstigit 20,000. Men Michelet säger om den: "C'est une belle singularité de ce petit peuple d'occuper par l'histoire une place si haute en Europe".

Den skatt invånarna i dessa dalar ägde och intill blods försvarade var den rena evangeliska tron, och som symbol därpå har valdenserkyrkan, ofta liknad vid en dufva som byggt sitt bo i en bergsskrefva, i sitt vapen fört ett brinnande ljus med devisen *Lux lucet in tenebris*. Och den princip, för hvilken detta folk med öfvermänsklig uthållighet underkastade sig tortyr, död, landsflykt, fångenskap och lifvet på de franska galärerna, blifvit jagadt som villebråd på bergen och frusit ihjäl på alpernas sluttningar, var religionsfrihetens. Då de efter sekler af otroliga lidanden tillkämpat sig den, öppnade de äfven dess dörr för hela det stora fäderneslandet Italien.

Det lilla lokaltåget från Turin till Valdenserdalarna går förbi Pinerolo, den forna gamla gränsfästningen mot Frankrike, öfver den piemontesiska slätten, där man ser alperna stå som en skyhögt mur, i hvilken en port öppnar sig och lämnar tillträde till det område Edmondo De Amicis betecknat som "gloriosa e famosa" och kallar ett litet italienskt Schweiz med sitt eget lilla Genève. Det senare är Valdenserdalarnas hufvudstad Torre-Pellice belägen strax innanför Lusernadalens mynning. Samme store italienske skriftställare, som på 1880-talet besökte dessa dalar, säger därom att man icke får tro, att detta är detsamma som att komma till hvilken dal eller stad i Alperna som helst. Man måste erinra sig, att det lilla folk som där bor och bygger icke är vanliga italienare, utan utgör liksom en nation för sig med en egen historia, ett eget språk, en egen kyrka samt med egendommiga religiöst-demokratiska institutioner, vidmakthållna förmedels ett slags nationalförsamling, hvilken ännu i dag afgör alla deras angelägenheter, världsliga såväl som andliga. Det bebor några obetydliga dalar, men har filialer i alla Italiens stora städer och många af de mindre därjämte samt blomstrande kolonier både i Tyskland och Syd-Amerika. Det har haft att berömma sig af stora furstars och nationers vänskap och fått emottaga många bevis på deras aktning och välvilja. Det har alltid varit litet och fåtaligt, men har dock visat sig äga en stor nations styrka och lifskraft. Det har haft hjältar och martyrer i tusental och underhandlade upprepade gånger såsom likställdt med den stat, hvaraf det utgjorde en del. Trettio krig förde det än mot Piemont, än mot Frankrike, och nära ett helt år höll det en gång Ludvig XIV stängnen för att slutligen afgå med segern. Man drog ut på korståg emot det såsom fordom mot turkarna och liksom israeliterna bortfördes det

i fångenskap, men återvände liksom de till sitt land igen. Genom sin uthållighet trötade de slutligen ut sina fiender, fingo dem att blygas öfver det förflutna och fira detta sitt nederlag såsom en ärofull seger.

Det är nu på detta af resande från Norden blott alltför litet uppmärksammade folk jag skulle vilja göra svenskar, som besöka Italien, uppmärksamma. Hvad naturskönhet angår finner man ej lätt Valdenserdalarnas like, ty de äga det schweiziska berglandskapets storslagenhet i förening med Italiens sydländska, rika skönhet. Det är alpernas djärfva konturer och snötäckta toppar i förening med en yppig smaragdgrön växtlighet, som göra dem så underbart ljusande.

För hundra år sedan liknade en resa där i mycket en upptäcktsresa och det var endast med svårighet man tog sig fram — numera utgöra dalarna en idealisk sommarvistelseort, dit den stora turistströmmen ännu icke hittat vägen och där de högt uppdrifna schweizerprisen icke förekomma. Hotellväsendet är också föga uppdrifvet, och sanningen fordrar att jag påpekar, att häri ligger dalarnas svagaste punkt. För raska, af veklig bekvämlighet oberoende resande, som hålla till godo med det som bjudes på de få hotellen och de små anspråkslösa värdshusen och någon gång äfven vilja gästa folkets boningar och där låta servera sig med en bönsoppa eller polenta med mjölk samt en dessert af frukt och kaffe, är det ingen fara hvad födan angår, och i en del af passen mot Frankrike håller staten skyddsstugor, hvilka året om stå öppna för besökande. Farbara landsvägar är det visserligen ondt om i detta alpdistrikt, där topparne i medeltal gå upp till 10,000 fots höjd, men mulånesligarne äro många och goda. Här och där finnas dock bitvis postautomobiler och den af Napoleon I anlagda ypperliga chaussé, som går från Pinerolo till den märkliga fästningen Fenestrelle och vidare till det gamla Briançon i Dauphiné, har regelbunden automobiltrafik mellan dessa städer. Och mål för sina vandringar finner man öfverallt, dels historiska ställen, som måste uppsökas, dels hänförande utsiktspunkter, vattenfall, grottor i bergen o. a. m. Af vikt för främlingen är äfven det, att valdenserna, särskildt sedan reformationen, då deras kyrka slöt sig till Calvin och Genève, i allmänhet tala franska i stället för italienska, och gudstjänsterna i de små enkla hvita kyrkorna, som det ändå aldrig lyckades hvarken civila eller andliga myndigheter att tillintetgöra, äro på detta språk. Svenska resande kunna således här med större lätthet sätta sig in i förhållandena och reda sig själfva än i andra delar af Italien.

Då undervisningen alltifrån de gamla barbernas eller lärarnes tid stått högt i dalarna, utmärka dessa sig äfven nu för de många folkskolor de äga och i Torre-Pellices latiniska gifves åt både gossar och flickor en allmänbildning, som sätter de senare i stånd att som lärarinnor gå ut i världen. I många olika länder finner man också dessa döttrar från de bildade hemmen i Valdenserdalarna, och äfven enklare flickor äro mycket eftersökta som bonner. Det är icke endast drottningen af Italien, som med förkärlek omger sina barn med valdensisk betjäning.

Ett af de mest glädjande tidens tecken för valdenserna är också detta, att det af dem, trots all hårdhet i det förflutna, så varmt älskade Casa Savoia numera visar dem en godhet och förståelse, som nästan ser ut som en godtgörelse. Kung Humberto besökte själf dalarna och bidrog frikostigt till uppförandet af Valdenserhuset i Torre-Pellice, där synoden årligen samlas och man dessutom har plats för museum, bibliotek m. m.

Man förvånas, när man ser, huru dessa fatiga bergsbor förstått att förskaffa sig och underhålla de institutioner, de oundgängligen behöfva. Så t. ex. finnes det i dalarna tvenne sjukhus, mönstergillt skötta af diakonissor, hvilka kommo kung Humberto att häpnna, då han såg skillnaden i ordning och renlighet mellan dem och vanliga italienska sjukhus, af hvilka han besökt så många. Sjukhem, barnhem och ålderdomshem hafva äfven åstadkommit, och en småbarnsskola och hus där ungdomsföreningar bedriva sin verksamhet hafva på senare år tillkommit såväl som ett vackert sommarhem, tillhörigt K. F. U. K. Detta är så mycket märkligare, som de penningmedel, hvilka från protestantiska länder tillflyta valdenserkyrkan, af denna uteslutande användas till det evangelisationsarbete, den bedrifver i Italien, mångstädes med förvånande framgång. Ända sedan en valdensare i september 1870 med en kärra fylld med biblar inträngde i Rom genom bränschen via Porta Pia, har t. ex. verksamheten där bedrifvits med sådan ifver, att tvenne blomstrande valdenserförsamlingar numera finnas i det fria Italiens hufvudstad. Det är ock dess regering dalarnas folk haft att tacka för den fulla tillämpningen af den likställighet med andra italienare Carlo Alberto redan den 17 febr. 1848 skänkte dem.

Hundratals glädjeeldar brunno den dagens afton på de kottiska alpernas sluttningar, och hela det liberala partiet i Piemont, och många rättrogna katoliker därjämte, fröjdades vid detta tillfälle öfver sina förtryckta bröders frigörelse.

Ehuru man i Valdenserdalarna sedan gamla tider känt Sverige som en af de protestantiska makter, hvilka, då förföljelserna rasade som värst, i religionens och humanitetens namn plägade inlägga formliga protester hos hertigarna af Savoyen för det sätt, hvarpå de behandlade sina olyckliga undersåtar, äro det nuvida Sverige och svenskarna där blott föga kända. Från andra protestantiska länder komma till valdenserkyrkans synoder, jubileer och minnesfester regelbundet delegerade som bevis på den sympati, man i dessa länder känner för densamma, men från den svenska kyrkan har ännu aldrig någon infunnit sig. Då och då kommer visserligen ett penningbidrag äfven från Sverige — "men", säga valdenserna, "det är så tomt att endast mottaga penningar och aldrig få se en representant af gifvarna". Ej heller svenska resande förekomma särdeles ofta, och komma de, påstås det i dalarna, att det med få undantag alltid varit damer som hittat vägen dit. Den första af dessa var väl antagligen Fredrika Bremer, som verkligen vistades där några veckor under sin italienska resa 1857—58. "Det tyckes mig," skrifer vår berömda landsmaninna härom i ett bref till sin vän Böklin, "som om jag sofvit ända sedan min ankomst till detta land, sofvit vid Lago Maggiore, på Isola Bella och Turin och först vaknat här, där höjder och skogar tala



För hudens vård och ansiktets skönhet

**CREME SIMON** J. SIMON, PARIS.

Enda skönhetsmedel som icke irriterar huden.

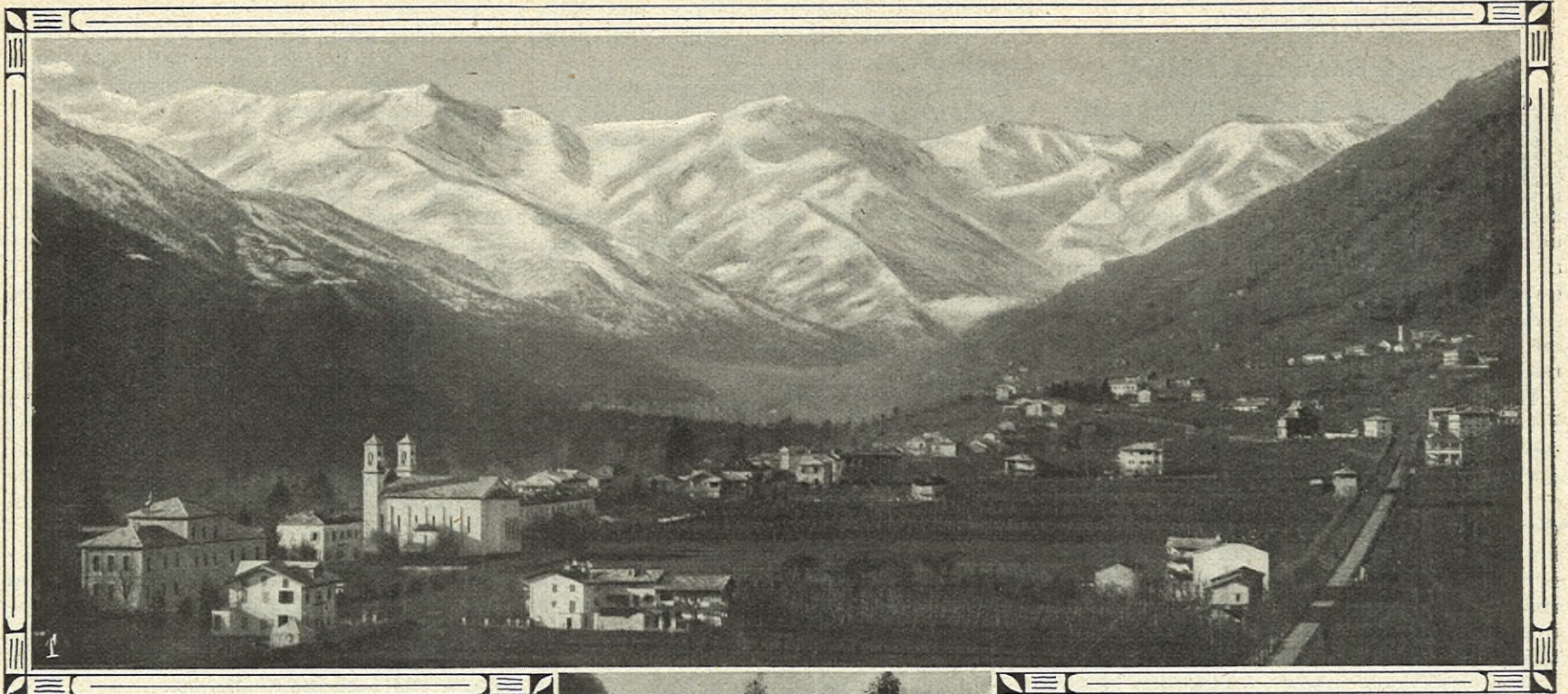
**K. ANDERSON**

**GRATIS**

erhåller enhver vid rekvisition min rikt illustrerade praktikatalog med ringmått, med tusentals juvel-, guld- och silfverpjeser illustrerade i värden till millionals kronor.

KUNGL. HOFJUVELERARE. IAKOBSTORG 1. REGERINGSG. 19—21.

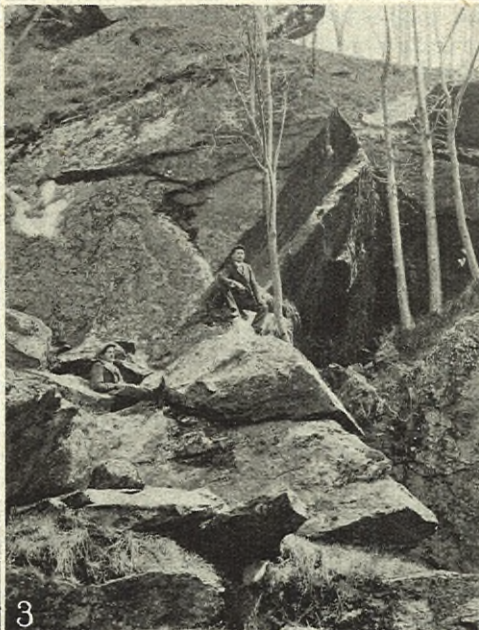




och floder sjunga om den andliga frihetens lif. Jag kan ej säga hur lycklig jag känt mig i denna så egendomligt sköna natur, bland detta enkla folk, som stått fast vid den äldsta kyrkans rena lära ända tills de burit den fram till seger. Jag har genomvandrat dessa dalar, dröjt på de ställen, som bära stora minnen af valdensernas märkliga historia, besökt hyddorna i dalarna och högst uppe på bergen, språkat med barber och präster, ätit af deras polenta och med förtjusning lyssnat till berättelsen om deras senaste befrielse, en tilldragelse full af dramatiskt intresse, af djupt rörande lif, sett med innerligt intresse den rörelse af inre och yttre utveckling, som under nitiska ledare nu föregår bland "dalarnas Israel", såsom detta folk förljånar att kallas. Det representerar ensamt den evangeliska läran i Italien, och under Piemonts liberala spira bygger det nu sina tempel i Turin, Genua och andra större städer."

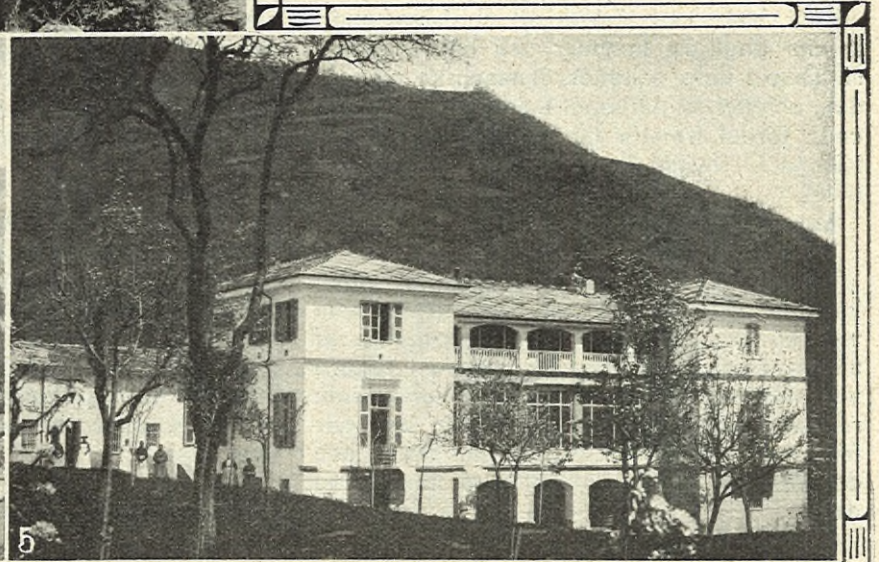
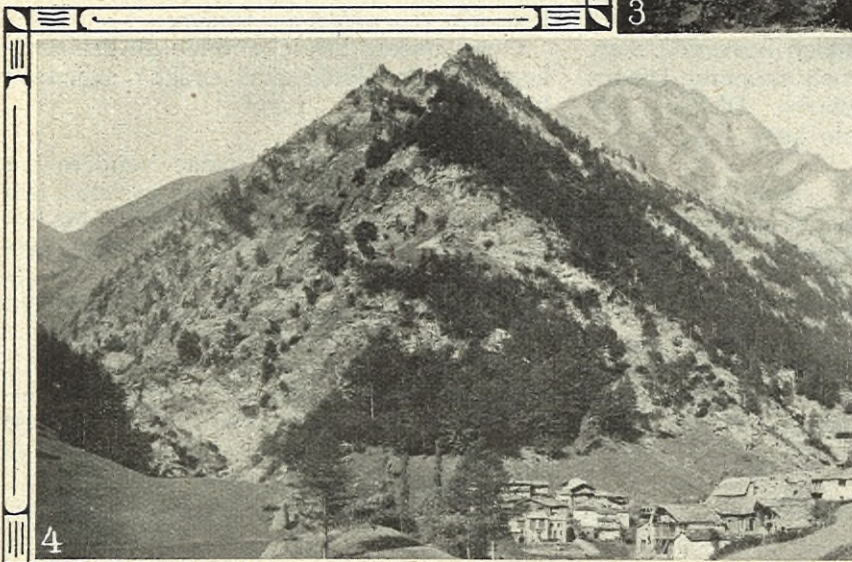
De framstående personligheter, hvarmed Fredrika Bremer i dalarna umgicks, äro län-gesedan borta, men jag hade det nöjet att i Torre-Pellice sammanträffa med en gråhå-

1. Valdensernas hufvudstad Torre-Pellice med kyrkan och latinskolan till vänster. 2. Pelliceflo-den i vårstämning. 3. Ingång till en groffa, där 200 personer kunna rymmas och dit folket plä-gade flykta undan soldaterna. 4. Ett berg, som



rig dam, som mycket väl erinrade sig att i barndomen hafva sett den resande svenska författarinnan, som ofta plägade besöka föreståndarinnan i den flickpension, där hon erhöi sin uppfostran. På den lilla tyckes den ryktbara främlingens hela personlighet hafva gjort ett outplånligt intryck, om hon än icke gjort sig reda för hvarpå det berodde. "Cette petite creature si étrange — — — au regard lumineux" — — — voro de uttryck, hon om henne använde, och hennes egna ögon lyste ännu vid minnet af de svenska lekar "mademoiselle de Brémère" plägade försöka lära de små valdensiskorna i pensionen och det just på en tid, som föreståndarinnan ansåg olämplig, nämligen efter af-tonbönen, då flickorna bort gå till sängs i stillhet. Nu däremot blefvo de istället så uppskojade, att de icke på länge kunde somna. För öfrigt fick jag endast veta det om Fredrika, att hon gjorde vandringar till vissa utsiktspunkter, där hon kunde se långt ut öfver slätten med det märkliga berget Rocca di Cavour i förgrunden och Turin i fjärran. (Forts.)

likt en fästning belägrades under ett halft års tid af 12,000 man af Ludvig XIV:s reguljära trupper utan att valdenserna besegrades. 5. Sjukhuset i Torre-Pellice, till hvilket Karl XIV Johan gaf ett större bidrag vid dess grundläggande.



**Kobb's Hongkong Thé**

är den mest omtyckta thédryck.

Till salu i alla finare speceriaffärer.

**Bomullstyger**

till Klädningar o. Dräkter

Hvita klädningstyger o. Broderade klädningar. Profver sändas franko.

4 St. Nygatan. **Österlund & Andersons A.-B.** 11 Hötorget. STOCKHOLM.

randiga o. rutiga fr. — 25 till — 70, enfärg. skiftande fr. — 40 till — 75 pr mtr. Zephyr, Svensk, Engelsk o. Österrikisk 80 cm. br. fr. — 60 till 1.25. Bomulls-Crepong fr. — 75 o. 1.—. Kadettyg till — 60, — 75 o. 1.—.



## Sarkofagen.

Sentimentala blad ur en resedagbok.



UROPA SKICKAR UT EN LANG smal udde som sin sydligaste spets i ett skummande och blått haf.

Det är solens och skönhetsens egen udde, de ha fått behålla den, ostörda af turister och hotell. Öfver dess kupiga terräng rassla palmerna med sina jätteblad i den ljumma vinden och olivelundarna stå så som de stilla orter, dit Herran gick för att bedja.

Här är godt att vara. Godt och ensamt. Ett dussin hvita villor i förnäm afskildhet bakom murar och smidesgaller, exportträdgårdarnas färgglödande ängar ned mot hafvet och det lilla propra och lustiga hotell där jag för en billig penning får mat och husrum och vänligt bemötande af padronen och hans familj, som ensamma sköta hvad rörelsen kräver.

Men jag skulle nog icke idas stanna här i längden om det icke vore för udden.

Dit leda inga vägar; i vildskogen bland kaktus och lager går tvärs öfver halfön en gårdsgård af cykaspalmens hvassa blad, och på den hänger en gammal trätafla med besked åt obehöriga att hålla sig undan.

Det tyckas de också gudskelof göra — jag har aldrig sett en lefvande själ där.

I storm och stiltje, i sol och i månsken är udden lika ensam, lika vacker och lika hemlighetsfull. Blommande buskar vaja för vinden från dess bruna klippor, silfvergrå kaktus sända blommor af scharlakan och blod mot himlen, vid dess sista söndersargade spets bryta sig bränningarna i en aldrig tystnande sång.

Därute på den röda sanden lyser en vit sarkofag, huggen af mästartehand i marmor från Asien. Den sista jordrensans blommor glöda omkring den, i de stora stormarna nås den af hafvets hvita stänk, i sina hvita ytor återspeglar den all naturens ensamma härlighet.

Jag kan icke få sarkofagen ur mina tankar. Hvar dag under två veckor har jag sett den.

I morgon skall jag gå upp bland blomsnären på kullen och se om den är signerad. Det är säkert en stor konstnär som har gjort den.

Juan de la Vendère stod det på sockelns långsida. Må han i lifvet ha förstått att ordna det lika bra för sig som i döden!

Ånskönt det är föga troligt.

Och må han förlåta att en främmande kvinna dagligen kommer och håller honom sällskap i hans salighets himmelrike på jorden, och det till på köpet med hennes släktes enda fördel framför de röstberättigade och härliga till hvilka han hörde — ett handarbete!

Jag undrar hvem han var...

Han var icke. Han är. Här har ingen kunnat säga något om sarkofagen, som vidskepelsen lämnat i okvald besittning af udden, men i dag talade en gammal fiskare vid stranden om att en mäktig herre hade rest den öfver sin fru. Han hade bojt här för länge sedan, men nu var han borta, och det var kanske hans yacht man ibland såg därute.

Jag spinner under långa solskensstimmar vidare på hvad jag fått veta, jag pröfvar att

med mått af skönheten omkring mig mäta den lycka som fått sin epilog i den hvita sarkofagen på udden.

Hon som äger den blir min ensamhets förtrogn och vän, jag är icke längre rädd att störa den döde och karske främling, som med äganderätten ända in i döden satt sin eget namn i marmorn.

Lycklig är den kvinna, som går okänd och onämnd genom lifvet, och hvars minne bevaras af få!

Stilla timmar, ljuflika timmar tillbringar jag därute hos den döda.

Den döda därute och jag få icke längre vara ensamma. Det är två till som funnit sig ut till udden.

Det är den unge pojken från hotellets table d'hôte. Han sitter bordet snedt emot mig, och skiljer sig från sällskapet i öfrigt genom sin ohöjda och oförskämda ungdom. Han är enormt lång, men hans händer och fötter äro i alla fall ännu litet för stora åt honom, och hans lilla mjuka och vackra barnansikte sitter uppe på en lång och kraftig och hvit hals. Han kommer alltid litet senare än vi andra, och går så mjukt, att man önskar man kunde nysta honom, fram till sitt bord.

Ibland — utan all yttre anledning, kastar han hufvudet baklänges och sänder ett lågt skraff rakt upp i taket.

Han har tydligen något roligt att tänka på — när han ids.

Han bör icke på hotellet. Men det gör hon.

Hon kom först i går. Hon satt vid middagen vid hans bord — han satt och såg på henne och sände icke längre sitt tysta och segervissa skraff upp mot takrosetten. Men kanske har det gällt henne!

Hon är som en florentinsk madonna, med ett ansikte och en gestalt som måste stamma från en lång rad civiliserade anglosaxsare eller ryssar. Hon är späd och rör sig med en egendomlig spröd och skör svaj, men de violetta skuggorna om hennes ögon och leendets lysande blekhet om den smala munnen har hon inga förfäder att tacka för. Dem har hon själf och hennes s. k. samtid skaffat henne.

Det är ledsamt de funnit vägen till udden. Jag skall försöka förlåta henne för hennes bleka skönhets skull.

Hon var ensam vid lunchen i dag, och såg ut så att jag rentaf skulle kunnat få lust att själfmant visa henne min udde.

Men de äro roligare att se på när de äro två. Hans tjugu år ta hand om henne med det allra fräschaste manliga beskyddarskap, han lägger för henne och couperar hennes vin, håller stolen och dörren. De säga inte så mycket, men se desto mera.

I dag råkades vi igen på udden. De gingo med armarna om hvarandra, steg för steg genom den obanade marken och solen stod som en gloria omkring dem. De brydde sig platt inte om mig, och de voro smärtsamt vackra att se på. Det har kommit glans öfver hennes skygga fägring, och man hör hennes låga skraff genom matsalen. Nu ha de under två veckor varit vid udden hvar dag.

Hon kom ensam ned till lunchen i morse.

Och hon var lika ensam till middagen. De hvita händerna famlade håglöst

bland glas och fallrikar, och ögonen som eljes följa alla hans rörelser, hängde vid dörren. Och hon beställde kaffe och tände en cigarrett — halfannan timme spanade hennes ögon mot dörren!

I dag voro de i stormen ute vid udden igen. Gårdagen låg som en dimma öfver hennes ansikte, men hon log mot honom och han talade och berättade något roligt med många gester.

De äro icke längre så tysta som i början. Men han talar mest.

Hon har det bestämdt inte godt. Hon lyser som en pärla af blekhet och hennes fina mun skälver. Ögonen gömmer hon när nägon ser, men när han tar upp sin tidning — det har han gjort hela sista veckan — ser hon på honom, så som endast de se, hvilka hafva pantsatt sin själ.

Jag orkar inte gå ut till udden, hon kan behöfva den frid hon kan få. Men hvarje dag och hvarje stund tänker jag på de två kvinnorna därute, den döda och hon som sitter med ryggen lutad upp mot den kalla marmorn. Så fann jag henne sist.

Om den lefvande är bäst att intet veta — men Juan de la Vendère skall jag ha reda på. Med porträtt och allting, så som ett dokument på att det finns en kärlek, trogen till döden.

Han är borta. Och hon ser icke längre mot dörren. Hon ser öfverhufvudtaget ingenting och hennes händer plocka viljelösa och sjuka hän öfver duken.

I morgon går jag till udden.

Har du någonsin sett ett stumt lif lida sig till döds? Har du sett en af min uddes hvita hafstärnor ligga sargad vid stranden? Har du känt hur dess sista förtviflade puls-slag slockna under dina händer? Intet varslar om hvad som skeff, den späda kroppen ligger lika stilla som lysnaden omkring.

Har du det, då förstår du hur jag fann henne nedanför den hvita sarkofagen. Hon såg på mig med blinda ögon och hennes händer famlade hjälplöst emot mig.

Låt mig icke berättla mera om henne. Hon är kanske icke mera nu — kanske fortsätter hon långt härifrån ett lif som många skulle afundas henne.

Det var ljum natt och månsken när vi sökte oss hem genom skogen. Vi ville "glemme det vränge og skakke, og tale om löst og fast", och jag berättade henne om sarkofagen, när vi mötte fyrvaktaren som kom från sin ledighet i staden.

Och damerna äro icke rädda att den grefliga familjen därute skall spöka? skämtade han.

???

Veta ni icke att den galne Vendère har begravt sin mor och tre af sina syskon i den där hvita lådan. Hvad den har kostat honom för vackra pengar, vet jag inte, men bara för rätten att få sätta upp den därute har han fått betala 30,000. Peuh! på räntan af det kan min äldsta moster lefval!

Vi gå tysta hem i natten. Jag går och undrar hvad hon tänker, vill icke störa henne men till godnatt sänder hon mig hvad som är kvar af hennes ljufva leende och säger:

— Ser ni — hvarken i lifvet eller i döden!

GWEN.

**Pellerins Växt-Margarin**

ersätter det finaste mejerismör.

Bästa, drygaste och hållbaraste fabrikatet.





Från Rysslands Industriafdelning.

Från Danmarks Industriafdelning.



**S**KOLA VI KASTA OSS FRAM-  
stupa i de ändlösa djup, som  
svalla framför Baltiskans stora  
hufvudafdelningar, eller skola vi  
låta den hissnande förnimmelse  
vi vid tanken erfara råda oss till uppskof  
därmed ännu en dag? Nå, jag visste väl, att  
ni hellre skulle vara med om att tillsvidare  
gå dit näsan pekar, att planlöst ströfva  
kring periferien för att först få en någorlunda  
tillräcklig "allmän doft" af det hela. Men  
å andra sidan: Ha vi icke nu redan en vecka  
dagligdags fröjdat oss åt det brokiga vim-  
let, de många nya ansiktena, de tallösa  
sköna och eleganta baltiska kvinnogestalter-  
na? Ha vi inte om aftnarna varit en droppe  
i det människohaf, som i mångfärgadt ljus-  
sken brusat kring nöjesfältet och dess ny-  
öppnade bergbana, svallat ut kring staden  
burna af mäktiga, lifslustdrifna människovä-  
gor... Ja, det kunde nog vara på tiden att  
stadga oss en smula!

Om vi då skulle börja så nätt med något  
mindre voluminöst, behagligt, lättsmält, rent  
af en smula exotiskt! Hos utlandet kanske?  
— Nja, men vi ha ju så nyligen från högsta  
ort försäkrats om det fortfarande vänskapliga  
förhållandet till detsamma, att det väl  
knappast torde riskeras genom en smula  
dröjsmål. Ja, ja, vi kunna ju titta in ett slag  
och konstatera, att Rysslands paviljong är  
ett trefligt och ouppskattbart "tillbehör" på  
denna välsignade utställning, med sina  
smula orientaliska former af såväl komfort  
som artistisk och fysisk njutning, att Tysk-  
lands utställning är högtidlig och gladlynt,  
värdig och fyndig, hypermodern och tradi-  
tionell, allt på en gång ungefär som själfva  
kejsarstaden vid Spree. Att vi hos Dan-  
mark finna hemtrefnad och konstkult, utsökt



Ryska brodöser i arbete.

## Baltiska dagar.

Nyckfulla ströftåg och fransyska visiter.

och praktiskt, förnämt och smågemylligt så  
behagligt sammansmälta som man blott i  
grannlandet vid Sundet kan tänka sig det.

Och så göra vi då väl en rond i perife-  
rien, eftersom vi nu en gång beslutit oss för  
att likt katten i ordstäfvet låta den stora  
"gröten" kallna.

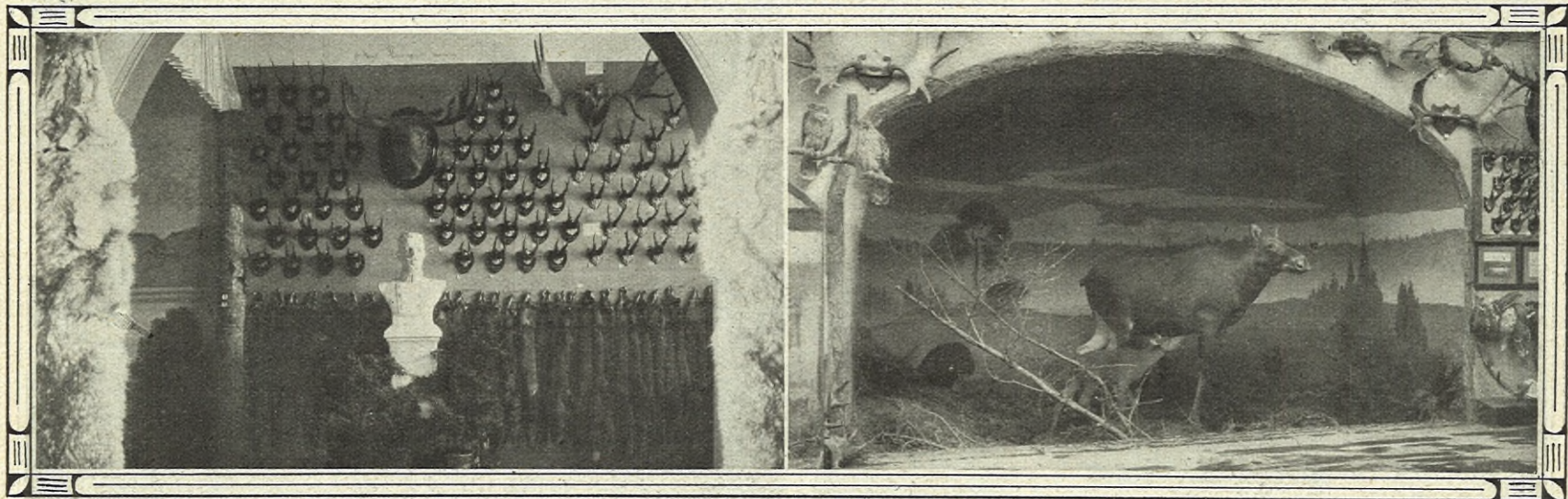
Ara den som äras bör — låtom oss med  
blottadt hufvud inträda i Malmö stads utställ-  
nings mottagningshall, som förvisso äfven för  
sin egen skull är värd ett sådant upprädan-  
de. Det är verkligen redan en utställning för  
sig som vore nog att taga en eftermiddag i  
anspråk, denna liffulla skildring i form, bild  
och ord, som Malmö stad i ett tiotal salar  
ger af sin egen utveckling till den nyblifna  
storstad den är. Med aktningssvärd själfhäf-  
delseförmåga och pietet täfla för öfrigt det  
skånska hufvudlandet och dess städer att  
hvar för sig visa sig från en fördelaktig sida.  
Här är mycket att beundra och lära af äfven  
för främlingen.

Men vår väg måste gå vidare. Genom den

för tillfället tomma kongresshallen uppnå  
vi med minsta svårighet de specialutställ-  
ningar, som gruppera sig i fonden af indu-  
strihallen. Vi möta på vår väg först Central-  
förbundets för socialt arbete intressanta och  
mångsidiga exposition. Vi ägna några er-  
kännssamma blickar åt svenska arkitekters  
och ingenjörers utställning, där monumental-  
byggnader och stadsplaner i legio demon-  
streras för oss, vi gå med aktning genom  
Nationalföreningens mot emigrationen tre sal-  
lar, annotera utställningar af Kommunaltek-  
niska föreningen, K. väg- och vattenbyg-  
nadsstyrelsen, Vattenfallsstyrelsen, en del  
turisttrafikförbund m. m. och stanna slutligen  
i andakt inför de vackra utsikter öfver vårt  
lands märkligare naturskönheter och de me-  
del, med hvilka vi kunna tillgodogöra oss de-  
ras behag fullt ut, som demonstreras i tu-  
rist- och idrottsutställningen. Ej långt, så stå  
vi uti en behagligt begränsad och tilltalan-  
de utställning, den vägg i vägg med kon-  
gresshallen liggande musikutställningen, där  
svenska tillverkningar af pianon och andra  
musikinstrument visas och åhöras.

"Upp på berget vill jag stiga — upp på ber-  
get står en hydda", ringer det i mitt öra med  
reminiscenser från Heines Harzreise i öfver-  
sättning, när jag bredvid det dånande fallet  
stegar upp till Kungl. Jaktpaviljongen. Bland  
dess ståtliga monter och trofésamlingar  
med doft af skogs- och vildmarkslif blicka vi  
bort till den aflägsna skogspaviljongens grå-  
bruna, mäktiga takresning och till fiskerihal-  
lens gemytliga blockhus, och tänka, att här  
ha vi ju guldålderns friska miljö och närings-  
fång under våra ögon, midt i en värld af drif-  
remmar och motorer, af konst och för-  
konstling.

O. L.—D.H.



Jaktutställningen: 1. Konung Gustafs jakttroféer. 2. Ett af dioramorna, älgko med kalf.



# GÖTEBORGS "BARNENS Ö."



KONVALESCENTHEMMETS YTTRIS.

GÖTEBORGS BARNSJUKHUS förfogar öfver ett konvalescenthem beläget på Lilla Amundön vid Brottskär station på Säröbanan, hvilket i dagarna invigts för sitt vackra ändamål och som vi därför här återgifva i en bildserie.

Hemmet är tillkommet genom gåfva af grosshandlare Axel H. Agren och har redan en tid varit i bruk. Det ligger vackert beläget några bösställ från Amundöns järnvägsstation, omgifvet af vatten på alla sidor, med härliga badstränder och med en i uppväxt stadd vegetation, som inom några år torde ha inramat det i en mot vindarna skyddande liten park. Hemmet innehåller i första våningen två stora sjuksalar, en för gossar och en för flickor. Dessa åtskiljas genom det tvärs genom byggnaden löpande stora samlingsrummet, som användes till såväl mottagnings- som matrum.



PÅ STORA TRAPPAN.

Med förkärlek benämnes platsen numera "Barnens ö". Redan förra året öppnades anläggningen för begagnande och det hittills vunna resultatet är mycket tillfredsställande. F. n. har ett 40-tal småtingar plats därute. De stå under ledning af öfversköterskan "Syster Magdalena", som till sin hjälp har fyra undersköterskor.

De små patienterna få roa sig med lekar och ha det på allt sätt trefligt. Föräldrarna resa emellanåt ut och titta till sina små, och särskildt om söndagarna är det en jämn ström af besökande.

En af våra bilder därifrån visar exempelvis barnen samlade framför den stora spisel, lyssnande till en af sköterskorna, som berättar en saga — alldeles som det gick till i hemmen i den gamla goda tiden. Anna Backlund foto.



EN SAGOSTUND I SAMLINGSSALEN.



EN AF SJUKSALARNA.



# JUBILEUMSUTSTÄLLNINGEN I KRISTIANIA.



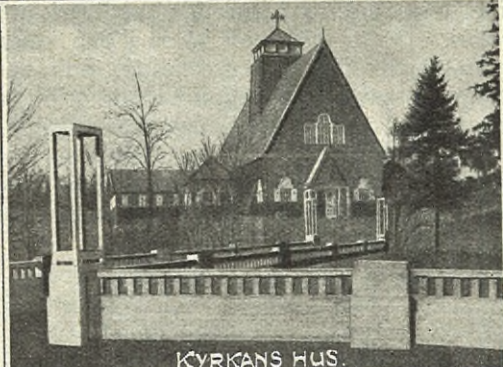
INDUSTRIHALLEN OCH RESTAURANGEN.



ARKITEKT PRYTZ.



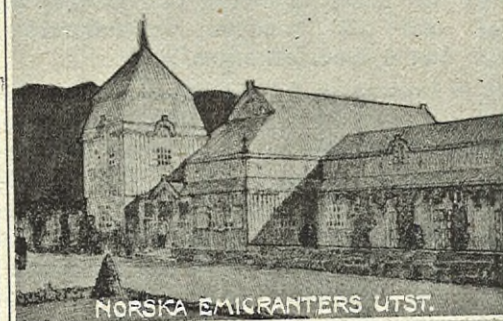
STAT- OCH KOMMUNBYGGN.



KYRKANS HUS.



TRÄDGÅRDSUTSTÄLLNINGEN.



NORSKA EMIGRANTERS UTST.



SKOGSBRUKSUTSTÄLLNINGEN.

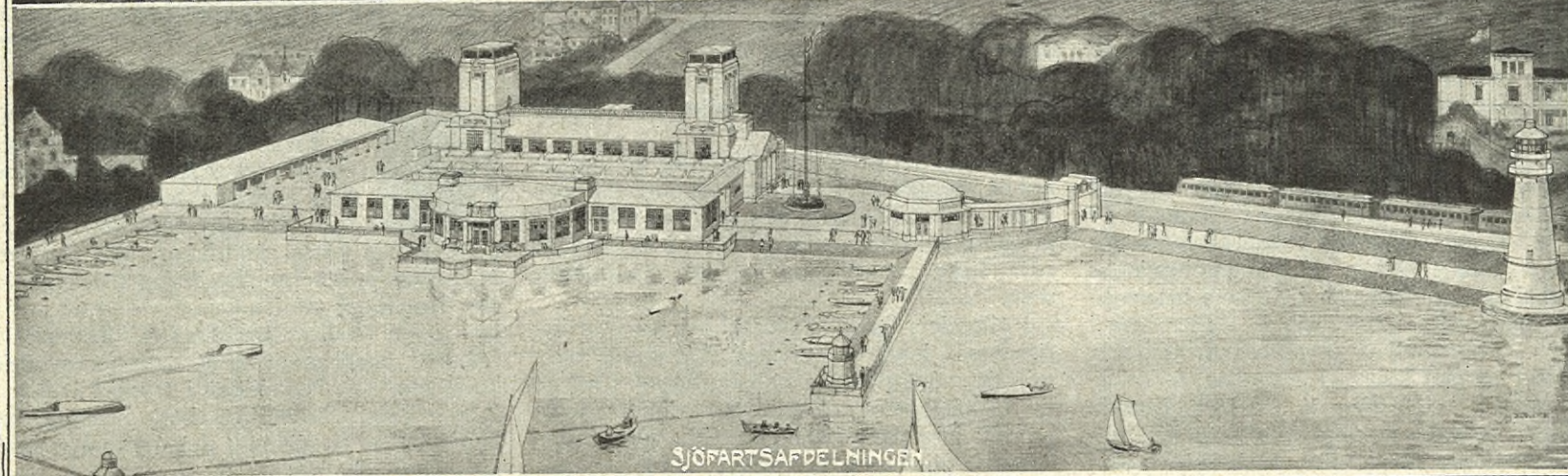


LANDTBRUKSUTSTÄLLNINGEN.

**D**EN JUBILEUMSUTSTÄLLNING, som nu öppnats i Kristiania, är det största och viktigaste ledet i den serie af fester och tillställningar, hvarmed Norge firar hundraårsminnet af sin självständighet. Det är den mest omfattande utställning, som någonsin hållits i Norge, och både hvad arrangemangerna och arkitekturen angår betyder denna utställning mycket i vårt land.

Den har kommit till i en jäsningsperiod, då på alla områden starka nyskapande krafter äro i verksamhet i industri, i landtbruk, i konst, i arkitektur och vetenskap. Och samtidigt har det energiska arbetslivet i Norge just nu satt sin prägel på utställningen, har gjort den frisk och inspirerande.

Dess uppgift är att ge en bild af den utveckling, till hvilken vårt land nu hunnit, det är en facklig och kulturell mönstring, som skall visa, hvad 100 års offentlig och kulturell företagsamhet i Norge har kunnat utföra. Samtidigt skall den ge impulser och peka på nya vägar. Den är en spegel, hvori vi se vår styrka och våra svagheter. Och det enstämiga omdömet är, att den har blifvit vackrare och mera storslagen, än man vågat hoppas.



SJÖFARTSAFDELNINGEN.



Den man, som till stor del har äran häraf, och som i flera år har arbetat med utställningen, är arkitekt Prytz, Kristiania. Han har varit den drivande kraften. Som byggnadschef har arkitekt Bull fungerat.

Utställningen är delad i två stora afdelningar: Frognerutställningen uppe vid gamla Frognerparken cirka 10 minuters spårvägsfärd från centrum, och sjöfarts- och fiskeriutställningen, som af praktiska hänsyn är förlagd vid Kristianiafjorden, 5 minuters spårvägsfärd från hufvudafdelningen vid Frogner. Denna senare upptar en terräng på omkring 500,000 kvadratmeter. Här ligger en rad större och mindre hus och paviljonger, som liksom äro fällda in i en ram och som äro harmoniskt förbundna med hvarandra af blomster- och parkanläggningar. En vackrare utställningsplats, hvad naturen angår, torde bli svår att leta upp i något land; där äro två stora naturliga dammar med ett litet vattenfall, hvarest man anlagt utklämningsanstalt för forell, där är skog och små skogshöjder, och där är en utmärkt jordmån för frädgårdssodling och alla slags planteringar. När klockorna ringa från den lilla landskyrkans torn och man följer skogsstigen därborta, kan man nästan glömma, att man befinner sig midt i centrum för handverk och industri. Men går man så in i den tunga maskinhallen, där hjulen svänga, och ser man hur konstrikt alla uppfinningar gripit in i det praktiska lifvet, då glömmes man alldeles den fredliga lilla kyrkan eller den troskyldigt äkta lilla bondgård, som ligger med höns och grisar och sina landliga sysslor blott en stenkast borta.

Utställningen omfattar följande hufvudafdelningar: undervisning och hälsovård; handverk, industri, hemslöjd; sport och turism; maskin, elektricitet och bergsdrift; sjöfart och fiske; landbruk och skogsbruk; konst; stat och kommun; det emigrerade Norge (norsk-amerikanernas hus).

Då vi komma in genom entrén, ha vi statens och kommunernas högtidliga byggnad, med statistiskt material. Midt emot den ligger pressens lifliga byggnad, där utställningens tidning tre gånger om dagen redigeras i publikens åsyn. Pressen lägger hela sitt arbete öppet i dagsljuset, här ringa telefoner, här skrivas allvarliga ledare och hvassa kvickheter, medan folkets ögon hvilat på journalisterna.

I skydd af pressen ligger hemslöjdsbyggnaden, där kvinnor möts från hela landet för att visa hur långt de drifvit sitt arbete inom hemmets ram. Utställningen visar, att man bygger på gamla motiv men med friska, nya impulser, både när det gäller nyttiga saker till dagligt bruk och dekorativa saker. I afdelningen för konstväfnad finnas många vackra saker i "transparent", en väfteknik, som fru Frida Hansen från början hade patent på.

Kvinnorna utställa annars icke för sig själfva, utan i konst, handverk och industri stå de jämsides med männen. Föreningen "Hemmets väl" har en liten byggnad, där man visar huru en kvinna kan inrätta sitt hem praktiskt och smakfullt äfven om hon blott har ett enda rum till sitt förfogande. I denna byggnad har man också en byrå, där kvinnor kunna få alla möjliga upplysningar om utställningen, och där de kunna få anvisning på goda och trygga bostäder inne i staden. För många utställningsbesökande är detta en god hjälp. På samma vis arbetar också ett kontor i "det emigrerade Norge". Norsk-amerikanerna visa här genom modeller, fotografier, statistiskt material från olika stater allt som kan tjäna till



Grefvinnan Ina von Bassewitz.

Prins Oscar af Preussen.

*En furstlig förlofnings, som låtit tala om sig öfver hela Europa, ingicks för några dagar sedan i Bristow vid Teterow i Mecklenburg-Schwerin mellan kejsar Wilhelms näst yngste son prins Oscar af Preussen och grefvinnan Ina Marie von Bassewitz, dotter till f. mecklenburgschwerinske statsministern greve von Bassewitz-Levetzow. Den blifvande furstinnan betecknas som en förtjusande ung dam, hvilket också framgår af porträttet, och har tidigare varit hofdam i kejsarinnans hofstat. Prins Oscar Karl Gustaf Adolf är det femte af tyska kejsarparets barn, född 1888 en månad efter kejsarens tronbestigning, och som man finner, uppkallad utslutande med svenska namn. Här torde böra erinras om det djupa och sympatiska intryck som konung Oskar den andres nedresa till Berlin och besök hos kejsar Wilhelms fader dagen före dennes död gjorde på tyska kejsarhuset och öfverallt bland tyska folket. När kejsaren sedan döpte sin son, har han tvefvelsutan haft detta i tankarna, hvartill kom den allmänna vänskap som förbinder de båda dynastierna och folken. Hoffotograf Ernst Sandau foto.*

att belysa de utflyttade normännens lif och ställning, socialt och ekonomiskt, i de främmande landen.

I konstafdelningen har naturligtvis samlats det bästa man äger ned genom tiderna och ända till den mest moderna konstrikningen. Och uppe i landbrukets gård visar man modern osliberedning o. s. v. Hela 1,000 liter mjölk beredas dagligen.

I denna korta öfversikt, som naturligtvis är alltför yllig, när det gäller ett lands utveckling under hundra år, må också nämnas sportafdelningen, som med Roald Amundsons sydpolståll i spetsen innehar en väl tilltagen plats. Till denna afdelning hör en idrottsplats, beräknad för 10,000 åskådare, där en stor idrottsfälan hållits, hvarvid äfven svenskarna gjorde oss den äran att deltaga. Men icke någon svensk kvinnlig trupp och det var en misräkning. Vi fingo nöja oss med finska och danska kvinnliga gymnaster.

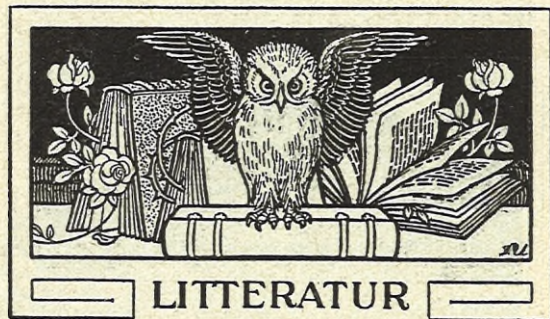
Sjöfarts- och fiskeriafdelningen är naturligtvis mycket omfattande. Representanter från vår handelsflotta ses bredvid dem från krigsflottan. Vi se produkter af hvalfångst och fiske och olika sätt att tillvarata dem.

I utlandets ögon är Norge bekant som turisternas land, landet med den eviga snön och de många fjällen och fjordarna. Norge är också Ibsens och Björnsons land. Måtte nu vår jubileumsutställning visa våra främmande gäster att det också är ett arbetets land med gammal kultur och nya arbetsom-

råden! Måtte utställningen stå som en sommars korta och stolta monument öfver norsk flit och norskt arbete!

SOFIE VOSS.

Kristiania juni 1914.



**Nya novellsamlingar.**

**F**RU MARIKA STJERNstedt har i dessa dagar utgivit ett nytt arbete, en novellsamling, som bär den suggestiva titeln "Äfventyrens land" och innehåller nio korta skildringar, alla präglade af hennes soignerade berättarkonst. Likaledes föreligger af Ludvig Nordström en volym smärre berättelser, "Bottenhafsfiskare", med motiv från den nordsvenska kust, som han kan sägas ha infört i litteraturen. Boken bjuder på flera präktiga ting och bör bli en lämplig sommarlektyr under semesterveckorna.



## Sju noveller om "de själf försörjande".

VII. I ANDRAS HUS.

AF SIGNE BJÖRKLUND.

(Forts.)



OLGA STOD OCH LEKTE FRAM- för spegeln att hon skämtade med unge herrn. Hon hade glömt, att man skulle bli så olycklig, om man älskade, och tänkte i stället: "Nu skall jag inte spjarna emot längre! Aldrig får man något roligt, om man skall vara så stram jämt."

Hon hörde klockan ute i verkstaden slå. Redan tolf! Då måste hon skynda sig i säng, om hon inte skulle försofva sig på morgonen. Raskt gjorde hon sig i ordning till natten. Med Hugo i tankarna lade hon småleende hufvudet på kudden och höll just på att falla i sömn, då hon tyckte hon hörde den fula ofäcka skratt och mindes ett par rader ur hans visa:

— — — — —  
"flicka, se dig för!  
Kom ihåg: med ring på finger  
först du kyssas bör!"

Hon ryckte till och tänkte redigt och klart: "Nej, jag vill icke göra som Margareta." — Och så somnade hon.

Det var en söndagseftermiddag på nyåret. Olga hade slutat diska och i sakta mak gjort sig i ordning att gå hem. Allt var tyst och stilla i huset. Fröknarna hade gått åt sitt håll, och unge herrn skulle på Operan.

Fru Rosendal och hennes son sutto vid förmakslampan och läste tidningarna, när Olga, klädd i kappa och pälsmössa, kom in för att säga farväl. Fru sköt upp glasögonen i pannan och såg på henne. "Jaså, du går hem till far nu," sade hon. "Adjö med dig!" Olga neg.

Hugo tillade upp öfver tidningen och nickade småleende åt henne. Hon rodnade för hans blick och skyndade sig ut. Och utför trapporna sprang hon, som om hon lupit undan förföljare.

Unge Hugos tankar voro efter henne.

Han ångrade, att han icke på förhand af talat med henne, att hon skulle göra en lof nere på gatan och sedan möta honom, så hade han kunnat följa henne ända till hennes hem och dock hinna i god tid till teatern. Nu kunde han ej i hast inför modern hitta på en förevändning att slippa ut. Dessutom hade hon redan för långt försprång. Han kände till hur lätt på foten hon var, när det gällde att sätta sig i säkerhet för honom.

Raskt gick Olga framåt gatan. Snön knarrade under fötterna. Det var bitande kallt. Men hon frös icke; pälsmössan och det krusiga håret skyddade öronen, och händerna hade hon instuckna i en ny vacker muff. — I en brödbod köpte hon en limpa att taga med hem. När hon beräknade att stanna till kvällen, tyckte hon att hon borde ha något ätbart med sig, ty styfmodern klagade jämt öfver den dyra maten, och Olga visste med sig att hon hade frisk aptit.

Omsider nådde hon det enkla arbetarehemmet långt uppe på Norr och mötogs med jubel af syskonskaran.

Pappa Ström själf visade föga af sina ömma känslor. Han kunde vara rätt svår mot Olga som mot andra — när han fått ett glas för mycket; men hon kände på det välbehag hon annars erfor i hans närhet, att han höll hjärtligen af henne. Hon var ju barn af hans ungdomskärlek och hade vuxit upp att bli mycket lik sin mor.

Denna söndagskväll var snickare Ström vid godt lynne. Han satt med sin pipa och hörde på, när Olga sjöng och berättade sator för småsyskonen. Hon märkte med glädje, att det gick så bra att välja orden, när han lyssnade. — — —

"På Stockholms redd vid Skeppsbron, helt lätt förtöjd vid land, låg briggen Gustaf Vasa med landgång lagd på strand."

Hon sjöng hela visan till slut och lät sin röst klinga så skönt hon förmådde.

"Det är en vacker bit," sade fadern glänsande. "Att du kommer ihåg den än!"

"Nog kommer jag ihåg den!" svarade Olga. "Det var visst den första visa pappa lärde mig. Hvad jag har sjungit den många gånger!"

Hon tänkte nu särskildt på en gång, och hon rodnade. Väl, att det var mörkt i rummet, så att ingen kunde se det! — Det var en kväll före jul, då fru Rosendal och flickorna voro borta på en namnsdagsfirning, och Hugo var ute i köket hela kvällen; han hade suttit bredvid henne på träsoffan, och hon sjöng för honom nästan alla visor hon kunde. Och han sjöng för henne både svenska och tyska bitar. Hvad de hade haft roligt! Men Gud! hvad hon fick mycket snubbor, när frun kom hem och det icke var i ordning i sängkammaren. —

Fru Ström, som rustat i köket, ropade nu att det var tid för John och Kalle att gå och lägga sig. Men smågossarne voro ej af samma mening. De kröpo intill stora syster i soffan, och hon kände en liten hand från hvardera sidan slickas under sin arm. John, sexåringen, "struntade" morskt i mammas tillsägelse, och lille Kalle tiggde bevakande: "Bara en saga till! — Mäster-katten! Mäster-katten!"

Men mamma ville ej veta af något krångel. Kanske tänkte hon också genom exempel visa Olga hur barn borde behandlas; hon förebrädde ofta sin styfdotter, att denna var för eftergifven mot syskonen.

Med sträng uppsyn visade hon sig i dörren. "Här har ni era smörgåsar — och så säger ni god natt på eviga minuten! Annars blir det annat af."

Pysarne hasade ögonblickligen ned ur soffan och gingo och räckte handen till god natt åt pappa och mamma. När de kommo till Olga, drog hon dem intill sig och hviskade: "Så — det var snälla gossar! Nu kommer jag och talar om "Mäster-katten", när ni är i säng." Och de traskade ut i köket till smörgåsarna och fällbänken.

Fru Ström fände taklampan öfver det rundabordet. De äldre barnen togo fram sina böcker och satte sig att läsa öfver läxorna till morgondagen. Modern slog sig trött ned bredvid Olga och började sakta tala med henne om, hur dyrt det skulle bli med konfirmationsklädning och allt annat åt Gerda, hennes äldsta, till påsken. Styfdottern gissade hennes hemliga åstundan. "Jag har alldeles vuxit ur min svarta klädning — skulle inte Gerda kunna ha den?" föreslog hon beredvilligt. "Hon är ju lika lång som jag — och längden räcker nog till — men åt mig har den blifvit för trång öfver bröstet. — Om mamma bara ville ändra ärmarna —!"

Minsta syster i korgvagnen gaf hals, och Olga åtog sig att tvätta och kläda henne till natten. "Sätt dig framför spiseln, så att ungen inte fryser — och tag litet ljumt vatten i handfatet!" ropade modern efter henne, då hon bar den lilla ut i köket. Så fick hon reda sig själf.

Olga satte sig på den låga trästolen med lillan i knäet, och när hon löst upp hennes kläder, gaf hon sig till freds med detsamma.

Hon lät henne ligga och sprattla i spiselvärmen, och när hon satt och såg på det lilla barnet, rörde sig i hennes bröst en sådan ömhet, att det gjorde riktigt ondt.

Två lockiga hufvuden tillade upp ur fällbänken, och två ifriga röster kallade: "Tala om Mäster-katten! Tala om Mäster-katten!"

"Ja, visst," svarade Olga, utan att taga ögonen från lillan. Och medan hon skötte henne, började hon långsamt tala om den gamla sagan. Men innan hon hunnit hälften, hade båda gossarne somnat. —

Man hade ätit kvällsmat i snickarefamiljen, och Olga hade fått litet bannor för att hon bredde för tjockt med smör på brödet åt syskonen. — Nu måste hon gå för att icke komma för sent hem.

Lilla Irma stod och höll hennes muff, medan hon klädde på sig.

"Det var en stilig muff!" sade fru Ström. "Är det julklapp af herrskapet?"

"Ja," svarade Olga, litet sväfvande på målet, och blef blodröd i ansiktet. Hon ville icke tala om, att hon fått den af unge herrn och icke vågade visa den för sin malmor.

Pappa Ström satt borta vid bordet och betraktade henne. Det såg litet misstänkt ut, att hon rodnade så häftigt, när husbondefolket nämndes. Han hade aldrig tyckt om att det fanns en son i huset. Skulle hon behöfva en varning? — Men Olga var ju så godt som barn än, tänkte han. Det faderliga rådet blef outtaladt, och bekymret gömde han i sitt hjärta.

En morgon kunde Olga omöjligt få brasan att brinna i verkstaden. Hon hade tändt gång på gång; det bara rykte och slocknade.

Ute blåste en hvinande tövädervind; bäst som hon trodde elden skulle ta sig, tjöt den okynniga blåsten i skorstenen och dref en rökpus inåt rummet. Och så var det svart igen. Verner satt och småfrös, men teg, sin vana trogen. Olga låg på knä framför eldstaden. Hon hade tårarna i halsen och rök i ögonen och hade fått stora sofläckar på sitt hvita förkläde.

Då kom Hugo sjungande in i verkstaden. Men sången tog ett hastigt slut, och han utbrast: "Hvad vill det här säga? Tänker du röka oss som böcklingar, flicka lilla!"

Han gick bort till kakelugnen, och Olga reste sig upp och stod framför honom. "I dag är det alldeles förgjordt!" sade hon gråtfärdig. "Jag har hållit på en timme, och det är slut att jag kan få eld."

"Du har icke kärleken, Olga!" sade han med en skämtsam grimas. "Låt nu mig försöka, så ska ni få se! Hör du, skaffa mig en bra hög med stickor!"

"Stickor, ja," eftersade flickan. "Jag har inte ett träd, som är torrt nog att spanta af."

"Det är ditt eget fel," sade Hugo. "Säger inte mamma jämt åt dig att lägga in ved att torka i ugnen om eftermiddagarna?"

"Jo, men jag glömde —"

Hugo gick emellertid ut och sökte i vedlåren reda på några näfverstycken samt återvände med dem in till den motsträfviga kakelugnen. Han plockade ut alla de sotiga träden, ställde in dem på nytt och lyckades verkligen få eld.

"Nu kan du komma och värma dig vid min brasa!" sade han till Olga, när han kom ut i köket för att tvätta sig om händerna. Han tog litet såpa ur burken vid vattenledningen, vred på kranen och gnodde sig. Olga, som stått där bredvid, sysselsatt med att blanka kaffepannan, flyttade sig ett litet stycke, jämnt så långt att han icke nådde henne.

"Det var nedrigt kallt!" sade Hugo, i det han kramade vattnet af sina händer.

(Forts.)





*Wettergrens*  
KAPPOR  
&  
KOSTYMER

**BÄSTA SNITT.  
OMSÖRGSFULLASTE ARBETE.  
ERHÅLLAS I DE FLESTA  
KAPPAFFÄRER I RIKET.**

**NERVINUM**  
Närande,  
lättsmält stärkande  
Preis 3 kr pr 1/4 kilogr.  
Tillverkas endast af

---

**APOTEKET I ENKÖPING**

---

Innehåller lättlöslig  
mjölkägghvita ö Natr.  
umglycerofosfat.  
ORDMÄRKET REGI-  
STRERADT.

**WESTERLUND**

**Husmödrar**  
som äro praktiska använda

**Gahns  
Skursåpa**

till sina diskbänkar, köks-  
kärl, golf och allt omåladt.  
**Henrik Gahns A.-B., Uppsala.**

**KÖKSALMANACK**

Redigerad af  
**ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND**  
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmö-  
derskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR  
VECKAN 7—13 JUNI 1914.

**SÖNDAG.** Frukost: Smörgåsbord;  
falska kycklingar med potatis; mjölk;  
kaffe eller te. Middag: Sparris-  
puré; stekt, fylld svinhare med brynt  
potatis; vingelé med schäferhattar.  
kall svinhare (rester från söndag) med  
potatis och lingon; mjölk; kaffe eller  
te. Middag: Sjömansbiff; brylé-  
kräm.

**TISDAG.** Frukost: Smörgåsbord;  
gratin på kött med ost; mjölk; kaffe  
eller te. Middag: Kroppkakor med  
smält smör; körsbärssoppa.

**ONSDAG.** Frukost: Smörgåsbord;  
hafregrynsgrot med mjölk; kokt sill  
med smör och ägg; kaffe eller te.  
Middag: Bräckt skinka med spenat;  
filmjölk.

**TORSdag.** Frukost: Smörgåsbord;  
bräckkorf med spenatomelett; mjölk;  
kaffe eller te. Middag: Afredd bul-  
jong med jordärtskockor; ugnspann-  
kaka med hallonsylt.

**FREDAG.** Frukost: Smörgåsbord;  
ägg à la Idun; mjölk; kaffe eller  
te. Middag: Persiljespäckad lamm-  
stek med potatisblommor; fransk bröd-  
pudding med fruktsås.

**LÖRDAG.** Frukost: Smörgåsbord;  
pytt i panna med rödbetor; mjölk;  
kaffe eller te. Middag: Salt lax  
med stufvad potatis; hafresoppa med  
ägg.

**sparris** (1/2 lit.), 1/2 lit. kokande vat-  
ten, 1 tsk. salt, 2 msk. smör (40 gr.),  
4 msk. mjöl (40 gr.), 1 1/2 lit. ljus  
buljong, hvitpeppar, socker, 3 ägg-  
gulor, 1 dcl. tjock grädd, 10 gr.  
kallt smör.


**Beredning:** Användes färsk spar-  
ris, skrapas den försiktigt med hvass  
knif mot knoppen utan att den be-  
röres; endast den yttersta hinnan bort-  
tages. Sparrisen sköljes försiktigt i  
kallt vatten och knopparna med omkr.  
4 cm. af stjälken skäres af. Dessa  
sätts på i det kokande vattnet, till-  
satt med saltet samt 1/2 msk. af  
smöret, och få koka, tills de äro  
mjuka; då de läggas upp med hals-  
slet i en liten skål och täckas  
öfver. I samma spad kokas den öf-  
riga sparrisen omkr 3/4 tim., hvar-  
efter den passeras genom sikt och  
blandas med spadet. Resten af smö-  
ret fräses med mjölet 2 min., purén  
och den kokande buljongen spådas  
på, litet i sänder, och soppan får  
koka under rörning 5 min., hvarefter  
den afsmakas med kryddorna. Ägg-  
gulorna och grädden vispas upp i  
soppskålen, det kalla smöret spådas  
i och purén tillslås under kraftig  
vispning. Sist läggs sparrisknopparna  
i och purén serveras; om så önskas  
med stekt bröd. — Användes kon-  
serverad sparris, värmes den endast i  
vattenbad. Knopparna läggas i sopp-  
skålen och af den öfriga sparrisen  
samt spadet beredes purén på samma  
sätt som föregående.

**Brylékräm** (f. 6 pers.). 125 gr.  
socker, 1 1/2 dcl kokande vatten, 1/2  
vaniljböna, 5 blad gelatin, 4 dcl. tjock  
grädd.

**Beredning:** Sockret smältes i en  
något varm stekpanna, smord med  
1/2 tsk. smör; när den har ljusbrun  
färg, tillsättes 1 dcl. af vattnet, och  
sockerlagen hålles i en kastrull. Van-  
iljen ilägges och får koka, under  
rörning, på sakta eld omkr. 5 min.,

Köp

**Schweizer's**  
Siden



Begär provfer med parisermodeplanscher  
på våra vår- och sommarnyheter i svart,  
hvitt och kulört för rober och blusar: **Crépon,  
Imprimes, Duchesse, Chinés, Crêpe de  
Chine, Schweizer Mousseline** från 95 öre  
metern.

Vi sälja endast gärameradt solida siden-  
tyger direkt till privatpersoner portofritt  
och redan förtulladt till bostaden.

**Schweizer & Co., Luzern S 3 (Schweiz)**  
Kungl. Hoflev.

Idun

hvarefter den upptages. Gelatinet  
sköljes, klipptes i bitar, löses i resten  
af vattnet och hålles i sockerlagen,  
som därefter får kallna. Grädden vis-  
spas till hårdt skum och nedröres  
försiktigt i sockerlagen. Krämen fyl-  
les i en vattensköld och sockerbe-  
strödd form och får stelna på is.  
När krämen skall serveras lossas den  
från kanten med en spetsig knif och  
uppstjälpes på tårtskal med tårtpa-  
per. Garneras med biskvier.

**Ägg à la Idun** (f. 6 pers.). 3  
hårdkokta ägg, 4 skivor hvetebröd,  
2 msk. smör (40 gr.), 2 msk. socker.  
Stufning: 2 msk. smör (40 gr.),  
4 msk. mjöl (40 gr.), 4 dcl. mjölk,  
de kokta hvitorna, salt, socker, hvit-  
peppar.

**Till garnering:** De hårdkok-  
ta äggulorna, persilja.

**Beredning:** Äggen skalas och  
hvitan sköljes försiktigt från gulan.  
Äggvitorna skäras eller hackas fint.  
Brödskiivorna skäras i trekantiga  
snibbar, hvilka stekas vackert gul-  
bruna i smöret. Sockret smältes i en  
stekpanna. Brödskiivorna (okrutonger)  
doppas med spetsen i det smälta sock-  
ret och fästas tätt intill hvarandra  
på inre kanten af ett aflångt fat.  
Smöret och mjölet fräses 2 min.,  
mjölken tillsättes, och säsen får koka  
5 min. Den hackade äggvitan iröres,  
och stufningen får ett uppkok samt  
afsmakas noga med kryddorna. Den  
upplägges innanför krutongen på fat-  
et.

Aggulorna passeras genom sikt di-  
rekt öfver stufningen, hvarvid noga  
tillses att ej något af gulan faller  
på brödet. Anrättningen garneras med  
persilja och serveras till smörgås-  
bordet.

**Persiljespäckad lammstek**  
(för 6—8 pers.). 2 kg. lammstek,  
1 knippa persilja, 3 msk. smör (60  
gr.), 2 tsk. salt (10 gr.), 1/4 tsk.  
hvitpeppar.

**Till stekning:** 3 msk. smör  
(60 gr.), 1/2 lit. buljong, 2 dcl. grädd.

**Beredning:** Steken, som bör ha-  
va hängst, så att den är mör, torkas,  
bultas och läggen hugges af. Persil-  
jan rensas, sköljes, vrides i en duk,  
hackas groft och inarbetas i smöret,  
som därefter får ligga på kallt ställe  
att hårdna. Med en späckpinne eller  
hvass knif göras hål i steken, med  
jämna mellanrum, och små flockar  
af persiljesnöret instickas häri. En  
stekgryta upphettas, smöret bryms  
däri, steken lägges i och brynes väl  
på alla sidor, beströrs med kryddorna,  
spådes med den kokande buljongen och  
grädden och får steka sakta med tätt  
slutet lock, tills den är mör, eller  
omkr. 2 1/2—3 tim., hvarunder den öses  
flitigt och vändes 3—4 ggr. Serveras  
med potatisblommor och afredd säs.  
Köttet kan äfven stekas i ugnen,  
men då spådes den endast med bul-  
jong.

**Potatisblommor** (f. 10—12  
pers.). 1 kg. skalad potatis=1 1/2 lit.  
oskalad, 30 gr. smör, 1 1/2 msk. tjock  
grädd, salt, hvitpeppar, (litet mus-  
skot), 3 äggulor, 2 tsk. socker.

**Till pensling:** 1 ägg.

**Beredning:** Potatisen sköljes, bor-  
stas, skalas tunt, skäres i bitar och  
kokas hastigt i saltadt vatten, tills den  
är mjuk, men ej faller sönder. Den  
stjälpes upp i durkslag och får stå  
i främre delen af ugnen några min  
för att bli torr och passeras därefter  
genom härsikt. Purén lägges i en ka-  
strull, smöret, kryddorna och grä-  
den tillsätts och purén röres med  
gaffel öfver eiden tills den blir fast.  
Den flyttas af eiden, och äggulorna  
tillsätts en i sänder under flitig rör-  
ning. — Om så önskas afsmakas mo-  
set med sockret. — Purén får kallna  
och pressas därefter genom sprits med  
grof stjarna på en väl smord plåt  
i form af blommor. Dessa penslas  
med uppvispadt ägg och gräddas i  
varm ugn, tills de fått vacker gul-  
brun färg. Serveras som garnering  
omkr. stekt kött.

Purén kan äfven läggas på smord  
plåt i form af blad, hvilka refflas  
med knif, penslas och gräddas som  
föregående. Serveras till rostbiff m. m.

Moset kan äfven blandas med de  
till hårdt skum slagna äggvitorna  
och spritsas i en smord och brödb-  
strödd omelettform, beströrs med riven  
ost och stötta skorpor, begjutas med  
30 gr. smält smör och gratineras i  
varm ugn 15—20 min. Serveras till  
bräckt skinka, korf eller kotletter.

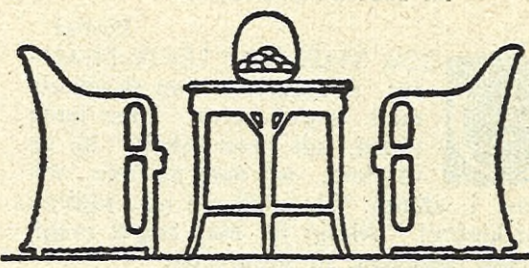
**Fransk brödpudding** (f. 6  
pers.). 1/2 lit. mjölk, 1/2 stång vanilj,  
120 gr. socker, 130 gr. brödkräm,  
2 hela ägg, 3 äggulor, 2 äggvitor.  
Till formen: 1/2 msk. smör (10  
gr.), 2 msk. stötta skorpor.

**Beredning:** Mjölken kokas upp  
med vaniljstången och sockret, brö-  
det blötes däri och massan passe-  
ras genom härsikt samt får kallna. Då  
tillsätts de hela äggen och äggulorna  
och massan arbetas väl, hvarefter de  
till hårdt skum slagna äggvitorna  
nedskäras. Massan slås i smord och  
brödbeströdd kransform och kokas i  
vattenbad omkr. 1 tim. Uppstjälpes  
och serveras med fruktsås.

**Fruktsås** (f. 6 pers.). 1 kg. tor-  
kade äpplen, päron ell. aprikoser, 5  
dcl. vatten, 50 gr. socker, 1 tsk. po-  
tatismjöl (5 gr.), (citronskal eller ci-  
tronsaft).

**Beredning:** Den torkade fruk-  
ten sköljes i flera ljumma vatten och  
får ligga några tim. i det vatten,  
hvari den skall kokas. Den sättes på  
med sockret och får koka, tills den

**A.-B. NORDISKA-KOMPANIET.**



*Nya modeller.*

**KORGMÖBLER.**

BÄST  
ÄR



**EKSTRÖMS  
JÄSTMJÖL**  
ÖREBRO KEM-TEKN. FABRIK.

ORIGINAL  
SINGER  
SYMASKINER

**Världsberömda.**  
**SINGER & O**  
SYMASKINS AKTIEBOLAG  
Filialet  
på alla större platser.

A. C. SVENSSONS  
KNÄCKEBRÖDSBAGERI  
GÖTEBORG



**Äkta Göteborgs  
Knäckebröd.**  
Hygienkontrollant:  
Dr G. Hjort  
af Ornäs.  
Tel.: 11 & 929.

**Starkt aptitgivande,**  
gifver Apoteket Vasens »Ferrol» de  
bästa resultat vid blodbrist och allmän  
svaghet. »Ferrol» är ett Järncaseinpep-  
tonat som med lätthet upptages i blodet.  
På alla apotek till 2 kr. fl.

**ENGELSKA MAGASINETS**



**OTTOMANER.** Största special-  
tillverkning.  
Högsta kvalite! Låga, bestämda priser.  
Illustrerad katalog franko.  
Drottninggatan 31, Stockholm.

Obs.!

**VARUMÄRKET**  
"FYRTORNETS"  
Svenska



**Sardiner i finaste**  
Olivolja och Tomatsås  
för Smörgåsbordet.



**Azymol**  
MUNVATTEN

Läkareintyg:  
'ANGENÄM SMÅK'  
FRISKA HVITA TÄNDER  
VÄLGÖRANDE FÖR  
SLEMHINNAN

Patent.  
**Hafre-Gryn. Hafre-Mjöl.**

*Gyllenhammar*

Köp  
röda originalpaketer  
30 portloner gröt för 55 öre.

Obs.! Gyllenhammars { Hafre-Must.  
Rismjöl.

**KOCKUMS**



**Grytor**  
Ny modern modell  
Utan ring

passande till hvarje ringsats och  
utan ring, lätta att hålla rena. Blå  
emaljerade, svarta och hvita. Slipade  
och oslipade. Säljas hos Järn-  
och Bosättningsaffärer. I parti  
hos Kockums Jernverks A.-B.  
Försäljningskontor och  
KOCKUMS JERNVERK, Kallinge

**Bäcksins Amerikanska Jästpulver**



**Vantar & Strumpor**  
 MED **Lejon** MÄRKET!  
 FÖRSÄLJAS  
 I ALLA VÄLSORTERADE  
 SYBEHÖRS-MANUFAKTUR-  
 & KORTVARUAFFÄRER

är mjuk, då frukten passeras. Purén afredes med potatismjöl, utört i 1 msk. kallt vatten, och får koka 2 min. Såsen afsmakas och tillsättes om så önskas, med litet citronskal eller citronsaft. Serveras varm eller kall.

**FRÅGOR**

**ENHVAR** läsare af *Idun* äger rätt att i denna afdelning frå ställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läskretsen. Deck förbehåller sig redaktionen förbehåll för att utvalda de frågor, hvilka anses sakna mera allmänt intresse. Hvarje p...

**Vikingaregler.**



Bragderna många må i sten du rista.  
 Inrista desslikes namnet på den berömda skokräm, som mångfaldig skodonens hållbarhet och dem solens glans förlänar: "Viking".  
 Bjud ditt husfolk att den äkta Viking-krämen ständigt nyttja och tillstånd icke att skodonen med onyttiga och skadeliga saker platt fördäras.

**Den berömda "Huanaco"**  
 Cacaon 2.90 kg.  
 är ovillkorl. största fördel att använda.  
 Percy F. Luck & Co H. A.-B.

**Mellin's Food**  
 är bästa kraftnärning för svaga, klöna barn i alla åldrar.  
 Bok om barns uppfostran gratis och franko från Mellins Food Depôt, Malmö.

**HULTMANS RENA CACAO**  
 pr kg 45 öre  
 Prenumerera på *Idun*!

**ENERGON** förordas av Läkare

biterad fråga kommer att besvaras, och utbetalas för det bästa svaret å någon af här nedan införda frågor, som insändes till redaktionen senast 6 dagar efter detta nummers dato, ett pris af 10 kronor.

N:r 126. Vill någon af de många Iduns läsarinor gifva mig råd och beskrifning i och för konservering af färsk potatis på glas, vore jag mycket tacksam.

Vetgirig husmor.

N:r 127. Vore tacksam för uppgift om hvar ett par unga flickor, som komma till Stockholm ett par dagar i medio af juli, kunna få äta och bo trefligt?

Inte resvan prenumerant.

N:r 128. Vore tacksam för upplysning och råd huru bäst ordna för en gammal tjänarinna i Stockholm till 1:sta okt. d. å. Finnes någon stiftelse eller privat hem, där hon mot ersättning kunde få eget rum, mat (event. middag) samt någon hjälp och tillsyn vid förefallande behof, då hon är öfver 70 år och har klen hjärta. Hon är ej medellös, utan har ett litet kapital samt omkring 1,000 kr. i räntor och pension. Svar till Hösten 1914.

N:r 129. Tänker resa till Jämtland vid midsommar. Huru bör jag lämpligast utrusta mig för ca 14 dagars vistelse där på olika platser. Tacksam för svar är

Ung sydsvensk fru.

N:r 130. Ville gärna veta något institut, där man kunde utbildas till danslärarinna, och om det är någon lönande sysselsättning. 21-åring.

N:r 131. Vore tacksam på beskrifning på äkta Sörmlandsdräkten. Huru få mönster? Lill-Mor.

N:r 132. Huru skall ett i Stockholm boende fruntimmer, som skadat sina händer, kunna få sysselsättning och försörja sig och sina barn? Snar hjälp dubbel hjälp.

N:r 133. Ung, nyinflyttad hustru, som inom den närmaste tiden väntar

en liten ny medborgare i Stockholms stad, frågar hvar hon därstädes under förlösningen kan få god vård för billigaste pris, hvilket är af stor betydelse, då mannens inkomster ännu äro ganska små.

N:r 134. Skulle någon af Iduns läsare vilja vara vänlig och upplysa mig om hvar man under en vistelse i Köpenhamn kan äta och bo billigt och bra? Klen reskassa.

N:r 135. Huru skall en 20 års flicka från landet, van vid ett mindre hushåll förekommande göromål (prästgård), men önskar bliwa sjuksköterska få elefantställning på sjukhus? Har god lust och fallenhet för yrket i hvilket hon ser sin framtid. Hvilken del af sjukvården är bäst lämplig? Frågas äfven hvilka kostnader för kurser etc. kan beräknas. Ellen.

N:r 136. Kan någon af Iduns läsarinor ge en ung flicka, guvernant på landet, ett godt råd hur hon på 300 kr. årligen skall kunna kläda sig väl och någorlunda modernt. Bor strax intill stad, hvarför teaterbesök o. d. ofta förekomma.

Oförståndig.

N:r 137. Hvilken utbildning behöfver en 16 års yngling, som prompt vill ägna sig åt musiken? Saknar egentliga förkunskaper. Finnes någon hjälp därtill för medellös? Läsarinna.

N:r 138. Vill Sissie Maxwell eller någon annan berest och beläst person säga mig om närmaste vägen till »Jersey» och »Guersey» (de förtjusande öarna på franska kusten) är öfver Malmö, Köpenhamn, Holland och vidare på järnväg eller från Göteborg med båt öfver Nordsjön. Huru lång ångbåtsfärd och hur lång järnvägsfärd och hvilken är billigaste färden till öarna. Prenumerant af *Idun*.

N:r 139. För mitt hjärtel och min reumatism har jag i sommar tänkt vistas vid en badort. Om det inte blef för dyrt, ville jag gärna för språkets skull komma till en tysk badort. Vore mycket tacksam att få anvisning på någon enkel sådan och på samma gång få veta något om kostnaderna. Blir det dyrare än att uppehålla sig vid en svensk badort? Hvilka bad äro att föredraga ur hälsosynpunkt, de tyska eller de svenska?

N:r 140. Framtidssträfvande, men medellös bildad ung flicka frågar, om det finnes någon fond, stipendium eller dylikt, ur hvilken hon kunde få låna 1,000 kr. för att få utbildad sig till något yrke, samt hvad borgen eller säkerhet som därför fodras? Tacksam för svar vore J. S.

N:r 141. Har i sommar 1 månads semester, som jag ämnar tillbringa i Tyrolen. Hvilken tid och resroute är bäst och hvilka platser äro mest sevärd samt lämpade för kortare uppehåll? Med ett ord, huru skall jag med en begränsad reskassa kunna ha största möjliga valuta af min ledighet? Intresserad koristor.

N:r 142. Hvar finnes någon bra körskola? Är kursen dyr? Huru lång tid? Anskaffar skolan plats? Axel.

N:r 143. Vill någon ge upplysning hvar jag kan få mönster till treflig, sydd baddräkt? Tycker ej om trikadräkterna utan vill ha en, som »kläder» litet mer. Hilly.

N:r 144. Hvar kan man få mönster till en hvit broderad klädning? Jag såg en gång en sådan med japanska körsbärsblommor och crysanthemum (i plattsöm). Ett dylikt mönster kan ej fås i de tre småstäder, i hvars närhet jag bor. Kan någon vänlig Iduns-läsarinna ge mig en anvisning vore jag tacksam. Hilly.

N:r 145. Jag vore tacksam på en förteckning på Kiplings samtliga arbeten. Bokhandeln i min hemstad kan ej ge nöjaktiga upplysningar. Äro alla hans arbeten öfversatta till svenska? Förslag? Hvar kunna de engelska böcker fås, som möjligen ej äro öfversatta? Pris? Kiplingbeundrare.

N:r 146. Ville så gärna vinna inträde vid riksbanken men vet tyvärr ej fordringarna. Kan man bli antagen på bara sitt flickskolebetyg? Fordras det dessutom rekommendationer eller någon högre examen?

N:r 147. Till hvem skall man vända sig vid namnförändring? Är det nödvändigt att införa annonsen i ortstidning. Bett.

N:r 148. Kan någon gifva mig ett botemedel mot arm-, hand- och fotsvett. Har försökt allt möjligt utan resultat. Förtviflad sextonåring.

N:r 149. Vore tacksam på uppgift på någon hushållsskola, som pågår under sommaren, där afgiften vore moderat. Skolan bör ligga i södra eller västra Sverige. S. B.

N:r 150. Ung flicka som innehar plats i affär, men som ej finner sig i nämnda yrke, ber att få upplysning om något trefligt arbete. Svar till Malla.

**F. PAULIS**  
**Ovicula**  
 öfverfettad (ägg) tvål.  
 "Gör hy och hud mjuk och fin på gammal och ung"

Alla som själfva vilja måla i hemmen och önska ett utomordentligt vackert och hållbart arbete böra använda emaljfärgen **Chinalack**. Arsenikfri enl. nya giftstadgar. Erhålles hos alla färg-handlare.

Se till att Ni verkligen får Chinalack och tag ingen annan. Fabrikanter: **Dorch, Bäcksin & Co:s A.-B.**, Göteborg och Stockholm.

**GAS-SPIS**

**I HVARJE KÖK**

**ENERGON** Nervstärkande Kraftgivande

EN GAMMAL, EVIGT NY HISTORIA.

(Forts.)

»Min käre löjtnant — akta den fina pälsen. Vi ha en god del slättler med oss — så där ja — tack, nu är jag på terra cotta, som nämndeman i Brustorp sa i världen. Vill nu löjtnanten ge min flicka en handräckning. Det är löjtnant v. Ståle, Kerstin — du har nog hört mig tala om honom många gånger. Sköt nu om bruntarne,» vände sig kyrkoherden förmanande till Oskar, under det löjtnanten bockade sig för Kerstin och sedan lyfte henne från den höga vag-

EN GAMMAL, EVIGT NY HISTORIA.

(Forts.)

»Min käre löjtnant — akta den fina pälsen. Vi ha en god del slättler med oss — så där ja — tack, nu är jag på terra cotta, som nämndeman i Brustorp sa i världen. Vill nu löjtnanten ge min flicka en handräckning. Det är löjtnant v. Ståle, Kerstin — du har nog hört mig tala om honom många gånger. Sköt nu om bruntarne,» vände sig kyrkoherden förmanande till Oskar, under det löjtnanten bockade sig för Kerstin och sedan lyfte henne från den höga vag-

EN GAMMAL, EVIGT NY HISTORIA.

(Forts.)

»Min käre löjtnant — akta den fina pälsen. Vi ha en god del slättler med oss — så där ja — tack, nu är jag på terra cotta, som nämndeman i Brustorp sa i världen. Vill nu löjtnanten ge min flicka en handräckning. Det är löjtnant v. Ståle, Kerstin — du har nog hört mig tala om honom många gånger. Sköt nu om bruntarne,» vände sig kyrkoherden förmanande till Oskar, under det löjtnanten bockade sig för Kerstin och sedan lyfte henne från den höga vag-

EN GAMMAL, EVIGT NY HISTORIA.

(Forts.)

»Min käre löjtnant — akta den fina pälsen. Vi ha en god del slättler med oss — så där ja — tack, nu är jag på terra cotta, som nämndeman i Brustorp sa i världen. Vill nu löjtnanten ge min flicka en handräckning. Det är löjtnant v. Ståle, Kerstin — du har nog hört mig tala om honom många gånger. Sköt nu om bruntarne,» vände sig kyrkoherden förmanande till Oskar, under det löjtnanten bockade sig för Kerstin och sedan lyfte henne från den höga vag-

EN GAMMAL, EVIGT NY HISTORIA.

(Forts.)

»Min käre löjtnant — akta den fina pälsen. Vi ha en god del slättler med oss — så där ja — tack, nu är jag på terra cotta, som nämndeman i Brustorp sa i världen. Vill nu löjtnanten ge min flicka en handräckning. Det är löjtnant v. Ståle, Kerstin — du har nog hört mig tala om honom många gånger. Sköt nu om bruntarne,» vände sig kyrkoherden förmanande till Oskar, under det löjtnanten bockade sig för Kerstin och sedan lyfte henne från den höga vag-

**Broderier Lucerna**

direkt från Schweiz, porto- och tullfritt till bostaden.

**Klädningar** från Kr. 8.65  
**Blusar** från Kr. 2.95  
**Barnklädningar** från Kr. 4.35

Bästa Schweizer-Broderier på Batist, Voul, Crépon, Linne och de modernaste sidentyger. Begär vår nya katalog 10 med broderade provver. Våra broderiartiklar äro endast afpassade, men leverera vi tillskärningsmönster i alla storlekar efter beställning.

**Schweizer & Co. Luzern, Schweiz**

**"Sagroid-piller"** (Inregistrerat)

har i ca 20 års tid hävdad sin ställning som ett mildt och oskadligt avföringsmedel. Utmärkt skyddsmedel mot de flesta mag-sjukdomar. Innehåller Sagradabarkens verkamma beståndsdelar och är en lika enkel som verksam medicin.

För varje år ökas användningen i de skandinaviska länderna. OBS! Då det i handeln förekommer flera efterapningar hava vi setts oss nödsakade att förändra pillernas tidigare namn, **Sagrada-piller B. & K. till SAGROID-PILLER**, för att allmänheten skall kunna tillse att vår uppskattade medicin verkligen erhålles, då densamma begäres. Se därför alltid efter att ömslaget är tilltryckt "Sagroid".

Prisbelönt i Stockholm 1897, i Bergen 1898. Grand Prix och guldmedalj i Paris och Bryssel 1907.

En gros: **KRONANS DROGHADEL, Göteborg.**

**Sydsvenska Kredit Aktiebolaget,**  
 Drottninggat. 4, Stockholm,  
 Afdelningskontor: Götgatan 31,  
 Depositionsräkning 4 %  
 Kapitalräkning 4 %  
 Sparkasseräkning 4 %

**Pensionsförsäkring.**  
 Allmänna Enke- och Pupillkassan i Sverige

meddelar försäkring för pensioner till efterlevande änkor och barn.

Inträde är öppet för hvarje svensk undersåte, som med afseende å hälso-illstånd prövas antaglig och icke uppnått 60 års ålder. Pension kan betingas från 100 till 1,500 kronor. Insats en gång för alla kontant eller delvis genom revers eller öckriga premier.

All vinst tillfaller de försäkrade i form af årlig tillväxt af pensionen under den persons lifstid som betingat pensionen. Pensionstillväxten utgår f. n. med 4.5 procent för år å det betingade pensionsbeloppet.

Prospekt portofritt. Adress: **Storkyrkobrinken 11, Stockholm.**

**SELMA & LYDIA JANSSONS**  
**BAGERI & KONDITORI**  
 3 min. 4 STORGATAN 4 midt för fr. Nybron. Öst. kyrka.  
 Förstkl. varor! Beställningar sändas till hemmen, ångbåtar och tåg.  
 Servering af kaffe, thé, chokolad m. m.  
 ALLM. TEL. 1376. RIKS 38 12.

**TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER**

Rikhaltiga variationer. Begär prisk. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Mästarsamuelsg. 38 STOCKHOLM.

**Forsök en gång Kathreiner och Ni skall genast finna, att det har samma härliga arom och smak som bönkaffe.**

**Kathreiner säljes i alla speceri-affärer i paket å 45, 25 och 10 öre.**

**FLORODOL-TVÅLEN**  
 och en rationell hudvård äro oskiljaktiga.

Säljes öfverallt å 60 öre.  
 Parfymeri FLORA GEFLE





Sjuksköterskans yrke anses med rätta... Axa hafregrynsgröt, kan man...

Många, som fört hafva tröttnat på att dagligen äta hafregröt... Axa hafregryn besitter också...

RADIO-PHOR

är namnet på det verksamaste af alla härvidden. Det innehåller radium jämte närning för härrötterna och antisepticum.

Fabrikant A.-B. OXYGENOL H. M. Konungens Hoflev.

Kallvandö Sommarskola.

Vid naturskön och komfortabelt bebyggd egendom i Värmdö... Scoutöfnings: lägerliv, utmarscher, fältslagning, slöjd och scoutbyggeri...

De bästa skottkärrorna för fräddgård, villor m. m. bära märket Stockamöllan och lämnas fraktfritt å 15 kr. öfver hela landet.

nen så lätt som om den tjugoåriga ungmöns sextio kilo varit af noll och intet värde... Kerstin tackade försynen, att hon redan i allén gömt den gröna kåpan...

BREFLÄDA

REDAKTIONENS BREFLÄDA. A. W.—s. Afböjes. Hopp lös. Iduns afdelning för läkarråd har för flera år sedan upphört...



Bästa Klappkameror 9x12cm. Stöma I å kr. 26.- Stöma II å kr. 48.- Stöma III å kr. 88.- Stölen & Simonson, Malmö FOTO-HANDELSHUS

Till husapoteket bör höra en flaska

Ramin i egenskap af salicylsyrepreparat med högsta resorberingsförmåga, vår tids verksamaste och bästa medel mot Reumatism.

Önskar Ni Eder en symaskin, som ger en särskild vacker sön vare sig Ni syr i det tunnaste siden eller de grösta kapp-tyger, bör Ni köpa Husqvarna

Central Bobbin Symaskin, ty dessa maskiner hafva genom sin öfverlägsna konstruktion, sin mångsidiga användning och öfriga främstående egenskaper blifvit så omtyckta, att de under de få år de varit i marknaden...

Billiga och friska ägg året om i hvarje hushåll erhålles med GARANTOL, nytt, epokgörande äggkonserv-medel... Mer och mer öfvertygas den äre allmänheten om att YVY-TVÅLEN är den förnäma...

STOCKHOLMS KORRESPONDENS INSTITUT STOCKHOLM 7

Karitrningskurs. Skicklighet och kompetens som ritbiträde hos landtmätare, landbruksingenjörer, väg- och vattenbyggnadsingenjörer...

SVENSKA KURORTFÖRENINGEN.

Adolfsberg, Brunns- o. Badanstalt. 1 juni—31 aug. Inlandsnatur, barr- o. löfskog. Billiga lefnadskostn. Läk.: Eman. Larsson. Örebro. Bie Vattenkuranstalt, Katrineholm, Kneippbad. Starkt radiumhaltigt vatten. Skogsluft. Läkare: Professor Astley Levin, Sthlm.

Borg behandl. lämpl. mot Rheumat., Gikt. Äderförkalk. Nervsjukd. Nytt Radiuminhal. Inack. i pensionat o. sjukh. 1,75—6 kr. Läk.: W. Bergwall. Kurort och hafsbad med sydlandsktöklmat. Utm. bad. Tidsen. utrustning. Vil fungerande vatten- o. kloakl. Läk. Johan O. A. Bergqvist. Strandv. 7 B. Sthlm.

Bästa Hafsbad o. Kuranstalt. 1/6—1/2. Mildt, jämnt klimat, härligt läge, en af västkustens naturskönaste badorter. Läk.: Dr. G. Krikartz. Sjukgymn. E. Granfelt. Dalarö Hafsbad. Väsk. kur- o. rekreatiionsort. Naturskönt läge: hälsos. klimat. Gytte-, tallbarrs-, kolsyrebad. etc. sjukg. Läk. Dr. C. Janson. Uppl. D. Uthyr.-byrå. R. 21.

Djursätra stilla, enkelt. Högt o. fritt läge. Järnkällor. Vål serverade bad. Hetluft. Omorsgfull massagebehandl. Billigt. Läk.: D. Liljeqvist, Hudiksv. Hafsokuranstalt vid Västkusten. Ren, dammfri hafsluft. Alla sorters bad. Massage och sjukgymn. Bill. lefnadskostn. Nyttvidg. matsal. Läk.: M. R. Ahlberg. Fjällnäs Kurort. I björkskogsbältet. Lämplig rekreatiionspl. Härl. fjällnatur, godt bord, c. 60 rum. Säsongs- juni—aug. Läk.: J. Weibörn, Uppsala.

Furusund Hafs- o. Gyttebad. i Sthlms. skärg. 2/4 t. fr. Sthlm. Alla sorters bad, gymnastisk massage. 5 hotell, 50 villor. Läkare: Dr. Emil Zander, Sthlm. (Spec. Hjärtsjukd.). Grennaforså Berömd järnkälla. Gytte- o. medic. bad. Mildt barrskogskl. härl. luft. Sjö. Bost. i brunnsparc. Adr.: Moheda. Läk.: C. J. Hjort af Orns.

Götarp turskönt högt läge i skogrik trakt vid sjö. Vanl. badst. god järnkälla. Billigt. Massör. Läk.: A. Aronson, Stockholm.

Helsjöns kuranst. Horred, Västergötl. Reum., gikt, nerv- o. hjärtsjukd. Nutida bad, spec. gyttebad. Radioakt. vatten. Barrsk. Godtbord. 30 maj—8 sept. Ny reg. Läk.: G. Hjort af Orns.

Hjo vacker Guldkrokan vid Vättern. Utm. bad. Nytt strandbad. Goda bost. Läk.: Dr. E. Tengstrand. Sthlm. För gymn. o. mass. Dr. H. Ekberg, Sthlm.

Hällby Brunn Radioaktiv Järnkälla. Fullst. varm- o. Kneippbad. Sommarsäsong 15 maj—1 sept. Läkare: Dr. E. Frick, Eskilstuna. Hålsans Brunnsanst., Hälsingborg, v. Öresund. Sofiakällan. Järnkälla. Alla med. badf. Härl. strandbad. Reumatism, magsjukd., skroful. åkomor. Konvalescens. Läk.: Dr. A. Björkman. Johannisdal. Hålsobr. o. badanst. v. Köping. Öpp. slutet af maj—o. a. 20 aug. Järnk. med hög radioaktivitet, hvars vatten anv. äfv. till alla bad. Läk.: Dr. Eriksson, Köping.

Källvik 12/6—21/6. Loftahammar. Lngnt, enkelt, billigt; skogrik, vindskyddad hafsküst; fullst. brunns- o. badkur; radioaktiv järnkälla; dietkurer m. m. Läkare: Alf. Ternell, Stockholm. Härl. läge & Smäl. högl. Lannaskede i skogr. trakt. Berömd järnk. Alla bruksbad. Spec. gyttebad. Kneipp. Radium-Institut. Säs. börj. 1 juni. Läk.: Sigge Wikander, Sthlm. rekreat. ort, härl. bad, Ljungskile barrskogar, järnk. Orust skyddad f. västv. Förre årets omt. regim i societetsh., järnv., ångb., f. b. m. öfv. västk. b. Apot. Läk.: Nath. Dahlberg. Loka vid Bergsl. järnv. Säs. 7 juni—7 aug. Termsindeln. Reumat. hjärtf. neurasteni. Ber. gyttebad jämte alla vanl. badf. Radiuminhalatorium. Öfverläkare: Dr. G. Rystedt, Sthlm.

Lundsbrunn Hålsobrunn o. badanstalt. Högt och torrt läge i natursk. trakt nära Kinneskulle. Berömd järnkälla, starkt radioaktiv. Billigt. Läkare E. Pontén, Göteborg. Hafsbad- o. klimatisk kurort i härl. nat. & västkusten, kransad af yppiga, skogsklädda höjder m. vackra promenadvägar. Läkare: Olof Hison Forszell, Sthlm.

Lysekil Klimatisk kur- och rekreatiionsort. Utmärkta gytte-, kreuznacher-, half- o. hafsbad. sjukgymn. massage. Tidsenl. anläggningar, bill. priser. Läk.: Prof. A. Wide, Sthlm. Bästad. Fullst. kurort. Varm- o. hafsbad. Vidstr. barrskog. Sjukgymn., brunnsdrickn., dietisk behandl. Lekstuga. Lekledarinnor. Läk.: Dr. K. C. af Klercker, Lund.

Marstrand Hafsokuranstalt med utmärkta bad, spec. gyttebad, goda kommunikationer, billiga lefnadskostnader. Läkare: J. Bauman, Marstrand. Medevi Skogssanat. Berömda järnk. gytte- o. halfbad. Sol o. luftb. Kalla bad i Vättern. Terrängkurer. Dietiskt bord. Läk.: G. Bergmark, Uppsala.

Mörsils Sanatorium för bröst- o. sjukh. Jämtl. Öpp. året om. Ren, stark fjällluft. 1sta kl. bord. Elektr. belysn. Rikst. Öfverläkare: T. Horney. Mörsil. Möseberg Vattenkur och sanatorium. 1,100 f. ö. h. Öpp. hela året. Nauheimerb. m. flyt. kols., el. ljusb. Inhalatorium. Röntgen- o. hög. frekvensaf. Läk.: Fr. Odenius, Sthlm. Brunns- och badanst. Praktiskt Nybro barrskog. Torr grusgrund. Vattenkur. Elektr. ljusb. Gyttebad. Nauheim. Solbad. Billigt. Läkare: Lifmed. E. Jacobson, Stockholm.

Nynäs Hafsbad vid Nynäsudden modern, förstkl. kurort m. fullst. vattenkuranstalt, o. alla mod. kurmedel. Läk.: G. Rothman, Brunn. Berömda, kraftiga järnk. vatten. Fullst. badanst. I term. 1/6—1/2, II term. 1/2—2/3. Postadr. Porla. Läk.: Dr. H. Nauckhoff, Linnég. 12. Stockholm. Riks- & Allm. 144 60. Säs. 15/6—1/6. Alk.-o. järnk. Alla mod. bad, spec. Nauheimerb. Radiogenkur. Socker-, gikt-, njur- o. korp. Röntgenundersök. Läk.: Prof. K. Petré, o. Dr. M. Ljungdahl, Lund.

Ronneby Brunn. Starkaste järnkällor, mass-, ljusb., hafsbad, kallvattenkur, dietkur, radiumkur. Läk.: Prof. G. Forssner, Uppsala, Dr. Thorling, Dr. Rietz, prof. Henschel.

Rostock Hålsobrunn och badanst. invid Kroppefjäll. Naturskönt o. fridfullt. Ytterst mod. priser. Stn o. adr. Dals-Rostock. Läk.: Gustaf Karlberg, Stockholm.

Ryd Brunns- o. Badanst., Radioaktiv järnk. Alla bruks. kurmedel. Kneipp. Natursk. läge. Skog o. insjöar. Lngt sommarv. Ytterst bill. lefnadskom. o. badr. Läk.: D. B. Carlsten. Saltsjöbaden Sanatorium o. badanstalt. Nylmratadt Radiuminstitut. Rum fr. 2.00. Öfverläk.: Dr. Olof Sandberg. Skagersbrunn Adr. Kristinehamn. Vatt. o. luftkurort. med järnk. Härl. läge v. sjön Skagern. Alla badf. Radiuminst. Bekv. skjutsar fr station. Badint. Nils G. Marén, Uppsala. Hafsokuranstalt. Skydd. Strömstad läge. Mildt hafsklimat, berömda gyttebad. Järnkälla. Säsongs 1 juni—15 sept. Läk.: A. Bergel, Sthlm. Brunn. 1.4 mil fr. Sala. Daglig vursttrafik, på beställn. automob. Gyttebad., gymn., massage; särskild matordn. för magsjuka. Öpp. 1/6—1/6. Läk.: Prof. Friberger, Uppsala. Brunns o. bad. Nytt Söderköping badhus. Fullst. badkur. Nauheimerbad. Elektr. ljusb. Sjukgymn., mass. o. hetluftbeh. Utm. skogspromen. Enk. lefnadssätt. Läk.: R. Almqvist, Sthlm. Bad- och sommarvistelseort. Södertälje badh. o. societetsh. Massageb., el. ljusb. Radiuminhalatorium. Läk.: Axel Hellstenius, Sthlm. För mass. o. gymn. N. Wennström, Sthlm. Vattenkuranstalt, öppen året Tranas om. Alla varma o. kalla bad Fullst. Kneippbad. Mild och ren luft. Natursk. läge, vidstr. barrskog. Bill. priser. Läk.: H. Tham, Tranas. Bad- och sommarvistelseort. Trosa Naturskönt läge. Ren o. stärkande luft. Utmärkta varm- och saltsjöbad. Tvende läkare på platsen. Tulseboda Brunns- o. kurort, Kyrkhult, Blekinge, i Juni —1 Sept. Naturskönt läge i högt liggande skogstrakt. Utmärkta bad. Apot. Billiga lefnadskom. Läkare: Doc. A. Levertin, Stockholm.

Tyringe Fysikalisk-dietisk kurort. Ny restaurerad och mycket utvidgad. Billiga lefn.-kostn. Begär nya prosp. Läkare: Dr. O. Reimers, Tyringe. Sanatorium o. badanst. Öppet året om. Vermlands Eda Vattenkuranst. o. järnk. Säs. 1/6—21/6. Naturskönt, högt läge. Milsv. furusk. Alla bruks. badformer, spec. gyttebad. Läkare: B. Möller, Stockholm.

Öregrund Hafsbad. Skydd läge Moderna badf., spec. Elektr. ljusb., Tvålmassageb. o. Fangob. Härl. hafs- o. skogsluft. Billigt. Läk.: Henrik Rieg, Sthlm.

Annonsera i Idun!



**ANNONSER** skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

**LEDIGA PLATSER**

Sänd aldrig originalbetyg utan endast afskrifter när ni svarar på annons om ledig plats.

**BILDAD FLICKA**, helst musikalisk med jämnt och glad humor, villig att på egen hand sköta 2 prs. hushåll (far och dotter) erhåller genast plats. Ref. och foto sändes till »Genast», Iduns exp., Sthlm.

**FÖR EN BÄTTRE**, anspråkslös flicka, ej under 30 år, finnes plats genast som hjälp och sällskap i ett hem där jungfru finnes. Svar med foto och löneanspråk sändes till Fru Laura Hammar, Halmstad.

**UNG FLICKA** (gärna nybörjare) kan 15 juni få plats som hushållsfru för 3 personer. Svar: »S. S.», Alingsås p. r.

**BARNSKÖTERS KOR**, som genomgått utbildningskurs i Sällskapet Barnavårds anstalt finnes anmälda å Sthlms stads Arbetsförmedling, Regeringsg. 107. Riks och allm. telef. 4047.

**UNG elementarbildad flicka** önskas till 1 juli att hjälpa frun med inomhus förefallande göromål, äfven något sömnad samt att i höst börja läsa med 2 sjuåriga gossar. Särskildt fästes afseende vid ett godt och vänligt sätt med barnen. Betyg och foto begäres. M. Kalling, Myrå, Örebro.

**UNG FLICKA**, öfver 20 år, kunnig i matlagning samt villig till städning, erhåller genast plats, med lön af 25 kr. i mån. En jungfru finnes. Svar till »Sommaren 1914», Ystad p. r.

**LÄRARINNA** (helst sådan som undervisar sinnesslöa barn) sökes som vikarie vid sinnesslöanstalt under höstterminen 1914. Svar till »H. T. 1914», Iduns exp. f. v. b.

**I GODT HEM**, där jungfru finnes, får enkel, bättre, hushållsven flicka plats, fullt kunnig i enkel matlagning, bakning o. s. v. Svar till »Junni», Falköping-Ranten p. r.

**A EGENDOM** å Västskusten, närheten af stad, i god hem får som hushållshälsfröken, där tjänare finnes, bättre hushållsven flicka, ej under 23 år, kunnig i matlagning o. s. v. plats. Vid. Nya Inack-byran, Jakobsbergsg. 34, Sthlm.

**BILDAD FLICKA**, ej för ung, med lust och förmåga att ensam sköta hushållet för två små skolflickor samt biträda med läxläsning erhåller plats i Lidköping nästk. 1 okt., event. tidigare. Bästa ref. fördras. Svar till »S. H.», Wininga.

**EN FRISK** och hurtig, barnkär flicka, kunnig i sömnad, får plats som barnfröken i läkarfamilj i Helsingland, för vård och tillsyn af 3 barn i ålder 3-8 år. Platsen skall tillträdas den 1:sta juli. Ansökning åtföljd af betyg och referenser, löneanspråk samt foto torde snarast insändas till Doktor Elias Fries, Loos.

**Undervisningsvan lärarinna,**

kompetent att äfven underv. i musik o. handarbete, som kan förete goda betyg och rekom. erhåller till hösten god plats om betyg, åtföljdt af foto och lönepretentioner insändes till Fru Mia Liljenstolpe, Ogestad pr Odensviholm

**Undervisningsvan lärarinna**, äfven i musik, villig att undervisa 3 å 4 barn i åldern 7-9 år erhåller plats instundande läsår i mellersta Norrland. Uppgift å löneanspr. åtföljda af betyg och foto insändes till Iduns exp. under adr. »B & N», f. v. b.

**Till mindre hushåll**

på landet i Norrland önskas anspråkslös, ordentlig och allvarlig flicka, som vill åtaga sig en hushållsfrus sysslor (utom stortvätt och skurning) i litet bekvämt hem. Kunnig bättre flicka sköter köket. Svar snarast med foto, rekom och löneanspråk till »Norrland - God kamrat», under adr. S. Gumaellii Annonbyrå, Sthlm f. v. b.

**För enkel, gladynt bättre flicka,**

som med hjälp till gröfre sysslor vill åtaga sig skötseln af 2 pers. hushåll finnes plats 1 juli på bruk i södra Dalarna. Svar med ref. och löneanspr. till »Familjemedlem», under adr. S. Gumaellii Annonbyrå, Sthlm f. v. b.

**Lärarinna i teckning**

erhåller anställning vid Kiruna folkskolor och Kiruna högre folkskola fr. o. m. den 1 nästkommande september tillvidare med ömsesidig rätt till 4 månaders uppsägning. Undervisningskyldighet högst 30 timmar i veckan. Lön för kalenderår 1,500 kr. jämte 3 ålders-tillägg å 200 kr. efter 5, 10 och 15 års oförvitlig tjänstgöring; därtill möblerad bostad om ett rum samt bränsle eller 400 kr. i årlig ersättning för dessa naturaförmåner.

Ansökningar, åtföljda af vederbörliga betygssafskrifter samt af läkarebetyg, mottagas senast den 15 juni å SKOLEXPEDITIONEN I KIRUNA.

**BILDAD FRANSYSKA** mottages under sommaren som sällskap å herrgård nära badort i Skåne, mot fritt vivre. Svar till »Comfortabelt hem», Hålsingborg p. r.

**Duglig ensamjungfru**

erhåller plats till midsommar hos Fru Petré, Boden.

**Vid Västerbottens läns sinnesslöanstalts asyl**

å Strömsör, som öppnas innevarande höst, är föreståndarinneplatsen till ansökan ledig för ex. sjuk-sköterska. Lön 500 kr. jämte fritt vivre. Platsen tillträdes 1 aug. Ansökan insändes före 6 juni till Sinnesslöanstalten, Umeå.

**PLATSSÖKANDE**

**BÄTTRE FLICKA** önskar plats i hem på landet. Är villig deltaga i alla inom ett hem förefallande göromål. Svar till »Familjemedlem», Göteborg 4.

**GUVERNANTPLATS** från 15 juni-1 sept. sökes af ung privatkolelärarinna med realskoleexamen. Bästa ref. Svar till Box 27, Kungsör.

**LÄRARINNA** önskar under sommarlovet plats i vänlig familj för att deltaga i husliga sysslor. Fritt vivre. Är äfven villig att undervisa barn i småskolans stadium. Svar emotes tacksamt till »Sommaren 1914», Långbacken, Tierp p. r.

**LÄRARINNA**, undervisningsvan i skolämnen, språk, musik, söker plats för kommande läsår. Goda betyg. Svar »Barnväns», Sv. Telegrambyrå, Sthlm.

**ELEMENTARBILDAD** flicka önskar under sommarmanaderna att läsa med barn för inträde i de lägre klasserna i läroverk. Sv. t. »20 år», Norrköping p. r.

**UNG LÄRARINNA**, som äfven genomgått skolköksläroverk m. m. vill komma till god familj - 15/6-13/8 - för att deltaga i hushållet samt underv. mindre barn. Svar genast till »Fritt vivre», Iduns exp. f. v. b.

**MOT FRITT VIVRE** önskar ung flicka plats i godt hem (helst prästfamilj) att under husmoders ledning deltaga i förekommande husliga sysslor. Svar till »Familjemedlem», Örnsköldsvik p. r.

**18-ÅRIG**, anspråkslös, bättre flicka önskar plats som hjälp och sällskap. Svar till »Familjemedlem», Iduns exp.

**ANSPRÅKSLÖS FLICKA** önskar plats hos dam att medfölja till badort i sommar. Tacksamt för svar till »Badort 1914», Iduns exp.

**TYSK** språk-, musik- och teckningslärarinna önskar plats i svensk skola eller familj hösten 1914. Talar äfven engelska och franska. Svar till »Sprachlehrerin», Iduns exp.

**INACKORDERINGAR**

**SOMMARINACKORDERING** erhålles. Skog, sjö, bad. Vacker trakt. Krämer-gård, Mullsjö.

På RUGEN eller eljest norra Tyskland önskas inackordering för språket skall att en 13-årig, frisk flicka. Godt hem och moderlig omvårdnad hufvudsak. Rek. fördras. Svar snarast med utförliga upplysningar till »Tyskt sommarhem», Iduns exp., Sthlm.

**SOMMARHEM**. Barn i 6 å 10 årsåldern, som behöfva vistas i härlig trakt på landet, mottagas i barnkär prästfamilj nära skog och sjö. Goda ref. Svar till »Juni 1914», Iduns exp.

**FÖR SNÄLL** och välartad 9-11 års flicka finns till inst. hösttermin god inackordering i Stockholm i bildad familj med egen 6-årig dotter. Bästa omvårdnad och tillsyn (frun f. d. lärarinna). Solig bostad vid öppen plats i närheten af 3 flickskolor. Ej inackorderingsställe. Referenser. Svar till »Godt och fint hem» under adress S. Gumaellii Annonbyrå, Stockholm, f. v. b.

**EN Å TVÅ FLICKOR** från goda, allvarliga hem mottagas till konfirmationsberedelse tillsammans med egen dotter från början af juli under 6 veckor till ett pris af 150 kr. Svar till Reg.-pastor A. B. Edén, Molkom.

**KONFIRMANDER**, gossar och flickor, läsn. 15 juni-12 juli tills. med egna barn. Billig inack., afgift frivillig. Svar till komm. C. Palmgren, Näsby.

**INACKORDERING** med undervisning i prästg. erhålla några flickor i skolåldern. Skog, bad, pianino. Bästa ref. Moderat pris. Svar till »Lanthem», Sköde p. r.

**On cherche pension**

à la campagne pendant les vacances pour deux petites filles franco-suédoises, l'une de dix et l'autre de cinq ans. Elles parlent les deux langues. Répondre au tél. R. 2473 Stockholm ou par lettre à M. H. Lundberg, 29 Birger-Jarlskatan.

**För studerande ungdom**

finnes tillf. till god inack. Centralt för flere af våra bästa läroverk. Bästa omvårdnad! Nutida bekväml. fina ref. Moderata pris. Rikst. 10462 eller skrifv. till »Godt hem», Iduns exp., Stockholm.

**»Tvänne skolgossar**, som äro villiga dela ett trevligt möblerat rum kunna till höst. för moderat pris få god inackordering i närh. af Elem.-Skolan i Upsala. Moderlig tillsyn. Doktorinnan Agnes Rumbäck, Skolgatan 14, Upsala.

**Östermalms Sjuk- och Hviloem**, 12 Floragat. 12, 2 tr. (hiss) Stockholm. Rikst. 9752. Allm. tel. 9755. Referenser till följande herrar läkare: Alfred Berghel, Harald Ernberg, Arthur Fürstenberg, E. O. Hultgren, Arnold Josefson, Gottfrid Rystedt. Prospekt sändes på begäran. För allmänheten serveras 2 tr. upp 1:a kl. bad: Elektriska ljusbud, massagebad, tallbarnbad, halfbad m. fl. Föreståndarinnan HILMA FREDLUND. Rikst. 9012. Allm. tel. 1250.

**Hvita Korset**

Rikst. 17. Örebro. Rikst. 250. emottager den 1 juli ett begränsadt antal elever, som önska utbildning till goda yrkesbarnsköterskor eller husmodrar. Prospekt sändes mot porto.

**Syster Elsas**

**Förlösnings- och Hviloem** erbjuder vänlig, omsorgsfull omvårdnad samt största trygghet och diskretion för de blifvande mödrar, som af situationen anse sig tvingade söka s. k. »obemärkt» vistelse och nedkomst. Förlösningsarna utföras af särdeles erfaren barnmorska med om så erfordras assistens af skicklig läkare (specialist). Ytterst humana inackorderingspris och arvoden tillämpas.

**Syster Elsas Hviloem**

hafva särdeles vackert och ogenerade lägen på landet i sund skogstrakt med bekväma kommunikationer. Stor vacker trädgård med park.

**Syster Elsas Barnkrubbor**

emottager späda och klena barn för rationell omvårdnad under dess spädate och ömtåligaste lefnadsskede. Förfrågningar och anmälningar behandlas under säker sekretess och adresseras till Syster Elsas Hem, Örebro.

**Husmoderskola** å det vackra Rosenborg med början 1 juli. Bekväma kommunikationer med tåg, båt, spårvagn på Stockholm. Begär. prospekt. Adr. Fru Andersson, Rosenborg, Järfva.

**Det treåriga gymnasiet vid Lunds fullständiga läroverk för flickor**

börjar sitt sjunde läsår torsdagen den 27 aug. kl. 9 f. m. Dimissionsrätt. Fullständig realskoleexamen, goda betyg från flickskolans sjunde klass eller godkänd inträdesexamen berättigar till inträde i första ringen. Inträdespröfningar i början af juni eller torsdagen den 27 aug. kl. 9 f. m. Närmare upplysningar meddelas af gymnasiets studierektor Läroverksadjunkten Fil. Lic. Birger Sjövall. Magnus Stenbocksgatan 10. Rikst. 651.

**Åtvidabergs 4-klassiga högre folkskola**

En e. o. lärare eller lärarinnetjänst för läsåret 1914-1915 med undervisningskyldighet i biologi, geografi, matematik och svenska sökes senast den 15 juni 1914. Helst melianskolekompetens. Lön 1,500 kr. Åtvidaberg den 7 maj 1914. STYRELSEN.

**Sommarkurs i engelska,**

(åttonde året) hålles 29 juni-15 aug. å pensionatet Anglica. Rättvik. Särskild afdelning för skolorngdom under svensk ledning. Lektor vid Stockholms Handelshögskola C. S. Fearenside, Johannesgatan 20 IV, Stockholm.

**Fru Alf. Rystedts Husmoderskola, Örebro.**

Börjar sin 16:e kurs d. 25 aug. 1914. Undervisning i allt som hör till hushållet. Skolan har tillerkänts Guldmedalj och Hederspris för sömnad och konserver. Anmälan bör ske nu. Begär prospekt.

**Blomster- och Bladväxtplanter,**

Balkongväxter, Törnrosor, Dahlor, Jordgubbs- och Köksväxtplanter. Prisförteckning på begäran från Haga Trädgård, gen. John Wallmark, postadr. Stockholm 3. Riks. 11520 och Allm. Tel. 4415.

**VINOLIA**

Trålar: Parfymer och Toilett-Artiklar.



De som med rätta äro stolta öfver sin blomstrandehy använda Vinolia, ty de veta, att Vinolia aldrig kan skada densamma, utan endast verka välgörande.

Vinolia Generalagentur: Skepparegatan 6, STOCKHOLM Ö. OJ.

**Turkiska badet,**

i Malmtoresbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel för bibehållande af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flere i sällskap. Pris kr. 1:50.



**MAZETTIS ÖGON-CACAO**

pr hektopaket 45 öre, delikat - kraftig - hälsosam. Högsta näringsvärde! Lämnar ingen bottensats! MAZETTIS SPIS-CHOKOLADER med eller utan mjölk särdeles fina och välsmakande.

**Senaste nyhet!**

**Prym's "Parforce"**

Fjäder tryckknappen



Enastående i sitt slag. Sluter mycket noggrann till.

Öppnar sig i denna riktning förvånande lätt.

i denna riktning aldrig.

Fullständigt uteslutet att de öppna sig själva

Absolut dragsäker lif- & kjolsprunds-knäppning.



**Bra**

oförståndigt handlar den, som för att spara ett par ören köper en billig skocreme "hvad-som-hälst", som fräter upp lädret och fördärfvar skodonen på kort tid. Köp i stället Ahlgrens Skinn- och Läderbalsam "Nobless", hvilket genom sin dryghet och sin förmåga att konservera lädret, likväl blir det billigaste.



**Gymnastikdirektörsexamen**  
 afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid  
**Sydsvenska Gymnastik-Institutet.**  
 Ny kurs börjar 14 sept.  
 Prospekt gen. **kapt. J. Thulin, LUND.**

**Göteborgs Gymnasfiska Institut,**  
 Göteborgs Arkader, Göteborg, längsta o. fullständigaste specialkurs i **Sjukgymnastik o. Massage.**  
 Ny kurs börjar den 12 sept. Begär prospekt!

**Doktor A. Kjellbergs**  
 kurs i massage och sjukgymnastik.  
 Begär prospekt! Stockholm. Mästernamnelsgatan 70.

**Med. Dr. E. Kleens**  
 (ett-årig) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. Nr 37 Mästernamnelsgatan, 2 tr. upp. Prospekt begäres stående under adress Engelbrektsgratan 43 B, II.

Kurs i Massage o. Sjukgymnastik, meddelas under sommaren.  
**Dr Köhlerberg o. Dir. Segerdahl,**  
 Tegnérgatan 23, Stockholm. Begär prospekt. Ettårig kurs börjar d. 5 okt.

Vid **Professor Unmans Institut**  
 börjar d. 1 okt. ny (ett-årig) kurs i massage och sjukgymnastik. Begär prospekt. Brunkebergsgatan 9, Stockholm.

**Rysk Fräkenpomada,**  
 fullt oskadligt, storartad effekt, kr. 4,50 + porto (diskret försändning) endast i  
**Franska Parfymmagasinet,**  
 Hoflev. 21 Drottninggatan 21, Stockholm.

**Inga gråa hår**  
 erhåller den, som använder den sedan öfver 30 år öfver hela världen välkända **Royal Windsor** (giftfri)  
 Intet färgämne. Försändes diskret, kr. 5 + porto.  
**Franska Parfymmagasinet,**  
 Hofleverantör. 21 Drottninggatan 21, Stockholm.

**Eksem.** Tillförlitligt medel mot grumlig hy, bölder, finnar, eksem. Många int. af ansedda o. trovärd. pers. 40-årigt eksem botadt 3 kr. sats. Diskret. **Fru Ina Göthe, Falun.**

**Misspdyrande hårväxt,**  
 vårtor, födelsemärken m. m. behandlas enligt elektrolysmetoden. Enda säkra och af läkare tillrädda metod. Mottagn. några dagar fr. o. m. den 2 juni Hotell Kung Karl, Göteborg och fr. o. m. den 11 juni Hotell Excelsior, Stockh.  
**HILMA MÄRTENSSON,** adr Järnvägsgatan 15, Hälsingborg. Tel. 1577.

**Mot grått hår!**  
 Härmed meddelas ärade kunder, att det utmärkte och mycket efterfrägade härväxtmedel mot grått hår (dessutom det bästa mot mjäll och håråfall) som i 40 år förts endast i Fanny Gelins Parfymmagasin, Malmörsgat. 5; hädanefter fås under adress Firma Fanny Gelin, Norrviken. Rikst. Norrviken 14. Pris: 5:50 fraktfritt.

**Vårda håret,** om det är sjukt eller friskt, och använd  
**Zivertz' Extrait Vegetal**  
 bästa hårkonserveringsmedel. Rekommenderadt af många läkare. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos Kongl. Hofl. Zivertz' Bftr., Drottninggatan 42, Arkaden, Göteborg. Återförsäljare rabatt.

**Majorskan Edmanns**  
 (Varberg).  
 Rynktinkur borttager rynkor; pormaskar, gör hyn klar och skär.  
**Crème Idéale** gör hyn ren, förhindrar fräcknar, och i förening med det förtjuandande **Poudre Idéale** det bästa skyddsmedel mot solen.  
**Champoing** det bästa för hårets skötsel.  
**Förnämsta Parfymmerier.**

**Besvärande hårväxt**  
 borttages bäst genom  
**Macmillan & Arthurs**  
 Före Efter  
**EPILATOIRE.**  
 Depôt hos A. W. NORDING, Sthlm. Biblioteksg. 11, Birgerjarlsg. 16, Drottningg. 63.

**DAMER! "ZICKER" KOMMER!**

Zicker är en ny patenterad uppfinning, afsedd att ersätta de blus- och kjölfördrävande nålarna. Zicker är ytterst enkel och praktisk och fyller ett länge känt behov. - - - - -  
 Hvarje dam som är mån om sin klädsel och vill spara utgifter, bör använda Zicker. Zicker är billig - - - - -  
**ZICKER**

Undertecknade, för hvilka kjol- och blushällaren "Zicker" blifvit demonstrerad, anse uppfinningen vara både enkel, praktisk och bekväm, och kommer den därigenom att uppfylla sitt ändamål.  
 Stockholm den 21 april 1914.  
**Hildegard Johansson.** Gertrud Schob.  
 Kjoltillskärerska. Blustillskärerska.  
**Hugo Bengtson.**  
 Konfektionär.

Zicker kommer att försäljas i alla väl-sorterade damkonfektions- och sybehörsaffärer.  
 Tillverkare:  
**ZICKER-KOMPANIET, Linköping.**

**Köfvsoppa**



bereder man bäst af **MAGGI'S** Buljong-Tärningar

**Edla Carlssons Privathotell** rekommenderas. Elektr. belysning och Rikst. i alla rum. Rum fr. 2 kr. Frukostar o. Super serveras. Birgerjarlsg. 8, Stockholm. (Röd, grön o. gul spårvagn stannar vid porten). Riks. 44 01, 72 59. Allm. 125 89, 195 19.

**Husmodersskolan i Lund**  
 börjar sin tredje kurs den 1 sept. 1914. Prospekt från Föreståndarinnan, adr. Sandgatan 8.

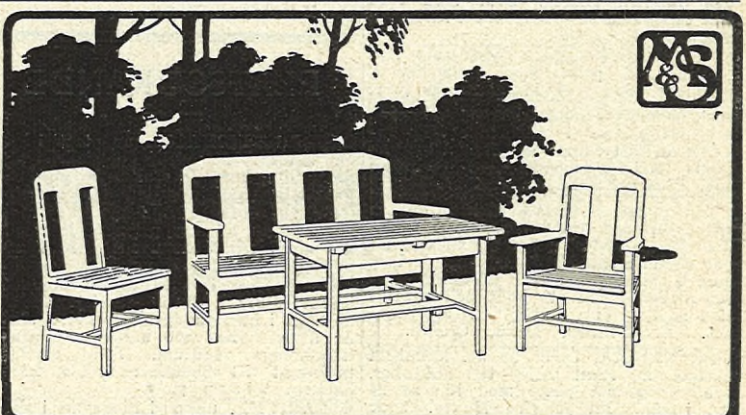
**Ferieskola i Marstrand.**  
 Ferieläsning för inträdes- och flyttningssökande (allm. läroverkens alla stadier) anordnas 1 juli (ev. 15 juni) - 15 aug. instundande sommar å ön Ärholm invid Marstrand. Kompetenta ämneslärare med mångårig erfarenhet. Helinackordering (äfvén utan undervisning), (tillfälle att deltaga i undervisningen äfvén för skolungdom boende i Marstrand). Godt bord. Stärkande friluftslif, segling, fiske, bad, simning, allt under sakkunnig och noggrann tillsyn och ledning. Tillfälle till jordbruksarbete. Ref.: Rektor E. Hallgren, Göteborg och Hofpredikant J. Källander, Stockholm. Närmare upplysningar lämnar föreståndaren, fil. kand. Gideon Nordal, v. adj., Aschebergsgatan 36, Göteborg. Tel. 118 56.

**Rektor Laurells Skolhem**  
 i Vike, Värmland, rekommenderar sig härmed i föräldrars och målsmäns åtanke. Skolan är en sjukklassig samskola, förberedande till realskoleexamen samt för inträde vid gymnasiet. Dess huvuduppgift är att, på samma gång den bereder sina elever tillfälle till vistelse i en frisk och vacker landtlig trakt, kunna så långt möjligt å den enskilde individen gifva det mått af intresse, vänlig tillsyn och hjälp i arbetet, som ofta, särskildt i brytningsåldern, kan verksamt bidra till en karaktärsutveckling i lycklig riktning.  
 En naturlig, ungdomsfrisk anda inom skolan, ett otvunget, förtroendefullt och - där så passar - kamratligt förhållande mellan de ledande och de ledde, en effektiv och tilltalande studiemetod samt ett godt hem åt eleven under vistelsen vid skolan äro några medel, hvarigenom vi hoppas kunna vara våra ängsliga till nytta.  
 Mindre begäfvade elever äfvén som fysiskt svagare emottagas gärna och ägnas inom särskild klass samt genom särskilda metoder den uppmärksamhet och hjälp de i högre grad än andra kräva. Vanartigt ungdom kan däremot icke emottagas vid skolan.  
 Under jul- och sommarloven emottages skolungdom för ferieläsning och landtvistelse.  
 Tillfälle till deltagande i hushållsgöromål, manlig och kvinnlig slöjd samt trädgårds- och jordbruksarbeten. Friskt idrottslif till lands och sjös (Vänern). Alla nödiga upplysningar lämnas beredvilligast af föreståndaren,  
**Rektor Elias Laurell,** adr. Vike pr **Kristinehamn.**

**Maltestorps Helpension för flickor**  
 börjar sitt tionde läsår den 7 september 1914.  
**Elementarskola. Trädgårdsskola.**  
**Hushållskurs** (anmälningar mottagas intill den 1 juni).  
**Fortsättningskola** omfattande, vid sidan af den teoretiska undervisningen valfria kurser i sömnad (linnesöm, klädsöm, broderier), vävning, kuypling, porslin målning, läderplastik och papparbeten.  
 Undervisning meddelas i musik. **Franska eller engelska äro obligatoriska talspråk. Införd fransk, engelsk och tysk läroplan.** Elevantalet begränsat. Prospekt på begäran.  
**Elsa Dyrssen,**  
 Adr.: Maltestorp, Särö.

**Kvinnligt Yrkesregister 1914**  
 innehåller bl. a. uppgifter om utbildning, kompetensfordringar m. m. för olika yrken; uppsatser i skilda ämnen: Den nya svenska lagen om allmän pensionsförsäkring, rsta & Baltiska utställningen, De sinnessjukas kurator m. fl. samt broschyren "I mors gård" i särtryck, dessutom namn och adress af kvinnliga yrkesutövare inom mer än 200 yrken.  
 Kv. Yrkesreg. erhålles i boklädan samt i Kvinnligt Yrkesregisters expedition, Regeringsgatan 65 (ingång från Lästmakaregatan). Pris 1:25. Porto till landsorten 20 öre.

**Elisabeth Östmans Husmoderskurs.**  
 Grundad år 1902.  
 Kursen för unga bildade flickor, som omfattar 3 1/2 mån., börjar tisdagen den 1 sept. 1914.  
 Under hösten anordnas dessutom 2 kurser i uteslutande vegetarisk matlagning, hvardera på 7 veckor, med arbete 4 dagar i veckan, äfvén som en vegetarisk kurs för fruar omfattande 10 veckor med arbete hvarje onsdags f. m från kl. 1/2 10 f. m. - kl. 1/2 4 e. m. samt en vegetarisk aftonkurs lördagar kl. 5 - 9 e. m.  
 Konserveringskurser anordnas äfvén under aug. mån.  
 Prospekt och närmare upplysningar på begäran.  
**ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND,**  
 Riks 20 35. Stockholm, Klarabergsgatan 40, 5 tr., hiss. Sthlmstel. 93 02.



**TRÄDGÅRDSMÖBEL**  
 Modell "REKORD".  
**MYRSTEDT & STERN S A.-B.**  
 KUNGL. HOFLEVERANTÖR.  
 STOCKHOLM.  
 Katalog på begäran.

**Extratunt Remontoir Doublé-guldur med dubbla boetter**  
**15 kronor.**  
 Förvillande likt ett äkta guldur kan det ej ens i handen skiljas från ett dylikt. **Handgraverad springboett.** Urtafva af metall med sekundvisare.  
 OBS! Inget klumpigt tyskt messingskrann utan ett elegant, omsorgsfullt justerat Schweizerur. Fabrikens garanti under 3 år. Första gången i Sverige. Pris 15 kr. plus porto. Leveranstid: cirka 1 vecka. Ombud antagas. Lämpligaste födelsedagspresent.  
**Box 44, Norrköping.**

**Johann Maria Farinus**  
 Eau de Cologne med Kölnerdömen, frisk och af en oförläpelig finhet, erhålles lödvis och pr flask till partipris vid köp direkt å Kölnerlagret, 24 Smålandsgatan, Stockholm. Lämplig present vid alla tillfällen. Prospekt franko.  
**Mot armsvett**  
 är Inox-puder handels bästa och mest ofarliga medel. Borttager fullständigt alla med armsvett förenade obehag. Fås på apotek, kemikalie- och parfymaffärer. Till landsorten mot postförsökt. Innoxfabriken, Brännkyrkag. 38, Sthlm. Pris 1 kr. pr ask.

**MAL!**  
 Efter Fanny Gelins affärsnedläggelse finnes det välkända o. välöftande malpulvret endast i Anna Carlssons Parfymmagasin, Hamngatan 12.

**OATINE,**  
 denna kraftiga, snöhvita naturprodukt, framställd af ren hafre, appfrikar huden och åstadkommer i förening med solens värme den så eftertraktade klara, friska engelska teinten. Äkta Oatine-Creme i hvit burk med grönt lock: pris 1:50; 4-dubbelt inneh. 3. - Oatine-Snow: 1:50. Finnas öfverallt samt hos A. W. Nording, Biblioteksg. 11, Birgerjarlsgat. 16 o. Drottninggatan 63, Stockholm.



**Köp**  
 från Frälsningsarméns Handelsdepartement  
 och Ni erhåller verkligt goda reella varor.  
**Musikinstrument.** Stort sortiment förstklassiga, välslämda och omsorgsfullt justerade.  
**Téer.** Äkta, rena. Berömda kvaliteter.  
**Kakao.** Ren och af erkändt hög kval.  
**Dentol.** Förstklassigt antiseptiskt munvatten och dito tandpasta. Lofordande inlyg af professorn vid Karolinska Institutet E. Almquist.  
**Armé-Tval.** Antiseptisk toalettvål.  
**Viola Idéal.** Finsic toalettvål.  
**Putspulver.** Rengöringsmedel för koppar m. fl. metaller.  
**Putskräm.** Rengöringsmedel för alla metaller.  
 Rikt illustrerad varukatalog, innehållande fullständiga varu- och prisuppgifter, sändes på begäran gratis och franko.  
 Ofvanstående m. fl. varor kunna erhållas vid eller genom hvarje Frälsningsarmé-kår, hos många hrr handlande eller direkt från  
**Frälsningsarméns Handelsdepartement, Östermalmsg. 24 & 26, Stockholm.**  
 Tel.: Riks. 85 81. Allm. 63 72.  
 Filial: S. Allég. 9, Göteborg. Ri. 73 76.

**EXCELSIOR**  
 är den yppersta  
**GUMMIKLACKEN**



Idun utgifves denna vecka i A och B.